

De pentekeningen van / Les dessins à la plume
de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) :

36) De afbeeldingen in / Les illustrations dans

De reis rond de wereld

door twee Vlaamsche jongens (1910)

van / de **AUCTOR**,

schuilnaam van / pseudonyme de

Jan BRUYLANTS Jr. (1871-1928).

Het is tijd hulde aan Emiel WALRAVENS te bewijzen / Il est temps de rendre hommage à Emiel WALRAVENS.

Er zijn bijna geen artikels over hem / Il n'y a presque pas d'articles sur lui.

De uitgever Lode OPDEBEEK (1869-1930), in de loop van de tijd, denkt dat sommige pentekeningen van Emiel WALRAVENS aan Edmond VAN OFFEL (1871-1959) te wijten zijn. / Au fil du temps, l'éditeur Lode OPDEBEEK pense que certains des dessins d'Emiel WALRAVENS sont dus à Edmond VAN OFFEL.

De beste oplossing om hem een hulde te bewijzen is zijn pentekeningen te reproduceren * . / La meilleure solution pour lui rendre hommage consiste à reproduire ses illustrations * .

De afbeeldingen komen van de oorspronkelijke Nederlandstalige uitgave bij **EHC** / Les illustrations proviennent de l'édition originelle néerlandophone dans les collections de la **EHC**.

We vinden meer elementen van de Natuur terug *** in deze pentekeningen / Nous retrouvons davantage d'éléments de la Nature *** dans ces illustrations.

U mag veel originele pentekeningen bij de Historische drukkerij Turnhout ** (dankzij Herwig Kempnaers) uit de tweede vermeerderde druk bekijken / Vous pouvez découvrir beaucoup d'originaux de la deuxième édition (augmentée) grâce à la Historische drukkerij Turnhout ** (Herwig Kempnaers).

Er zijn in dit boek niet veel afbeeldingen (6 ? ... maar wel die van binnenkaft) van Edmond VAN OFFEL alhoewel zijn naam op titelblad wordt vermeld / Il n'y a, dans ce livre, pas beaucoup d'illustrations (6 ? ... dont celle de la couverture intérieure) dues à Edmond VAN OFFEL bien que son nom soit mentionné en page de titre.

© 2018, Bernard GOORDEN

AUCTOR

DE REIS ROND DE WERELD

DOOR

TWEE VLAAMSCH E JONGENS

L. OPDEBEEK - UITGEEVER - ANTWERPEN

AUCTOR

De Reis rond de Wereld

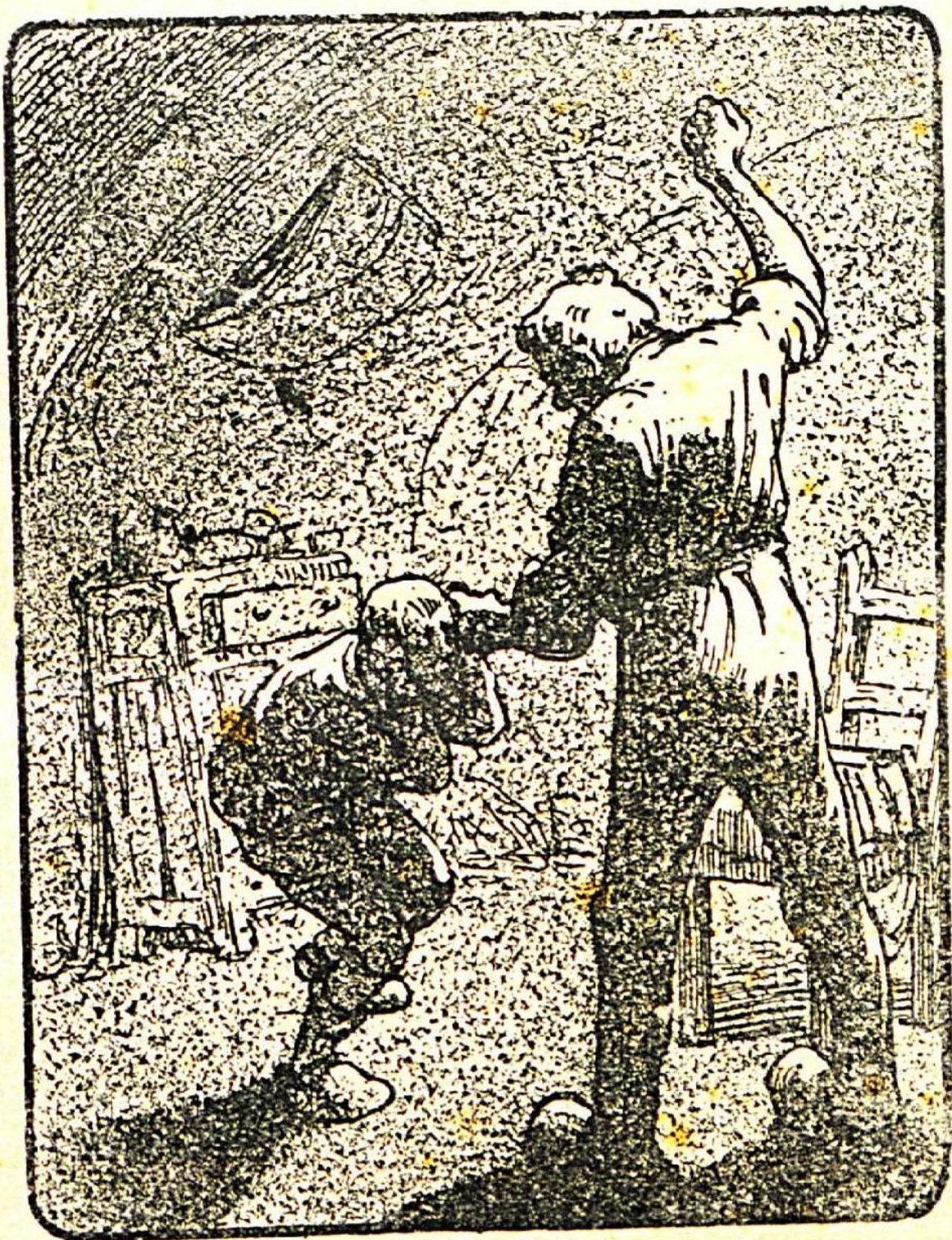
door

Twee Vlaamsche Jongens

TWEEDE VERMEERDERDE UITGAVE

Penteekeningen van
G. WALRAVENS en E. VAN OFFEL

L. Opdebeek - Uitgever - Antwerpen

Pentekening bladzijde **3** / illustration page **3**

Aflevering **1** / fascicule **1**

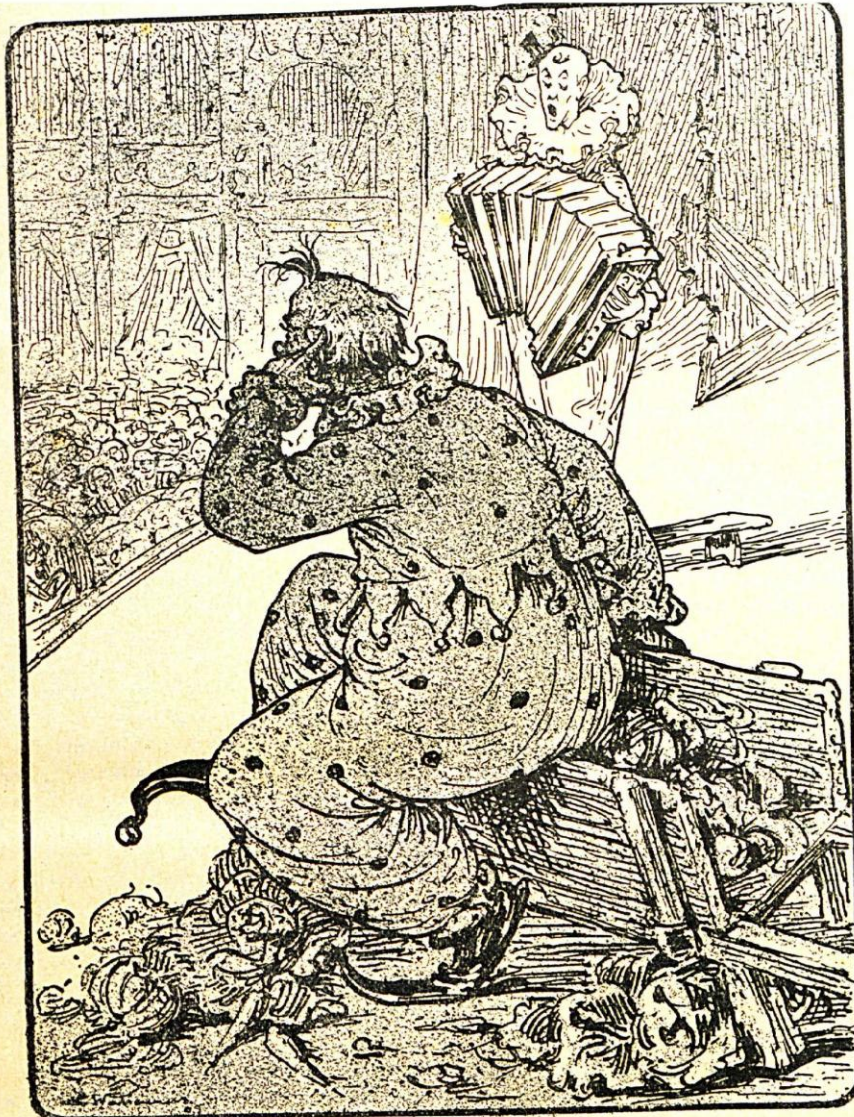
<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2903>

Ik heb kou, Rosse, zei de kleine... Moeten wij nog ver gaan? (Blz. 8.)

Pentekening bladzijde **9** / illustration page **9**

<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2904>.

Janneke voelde nu plots alle vrees verzwinden. (Blz. 15.)

— Als 't u belieft, zei Daks, als dat de eenige manier is om u te zien te krijgen.

De deur werd open gerukt.

Er was geen licht in het vertrek en Daks kon dus niet zien wat voor 'n menschelijk schepsel er voor hem stond.

Hij nam zijn hoed af en, even buigend, vroeg hij overdreven beleefd:

— Mag ik als 't u belieft even bij u in huis komen, mijn beste heer, want, voor zooveel ik hier in 't donker zien kan, behoort u tot het mannelijke geslacht.

En zonder het antwoord van den man af te wachten, drong hij hem opzij en stapte in het vertrek, waar wij Janneken zoo onmenscheijk door den dronken vader van den Rosse hebben weten mishandelen.

De handelwijze van Daks sloeg den ruwen kerel met verbazing, zoodat hij geen woord kon uitbrengen en met wijd geopende blikken den indringer aankeek.

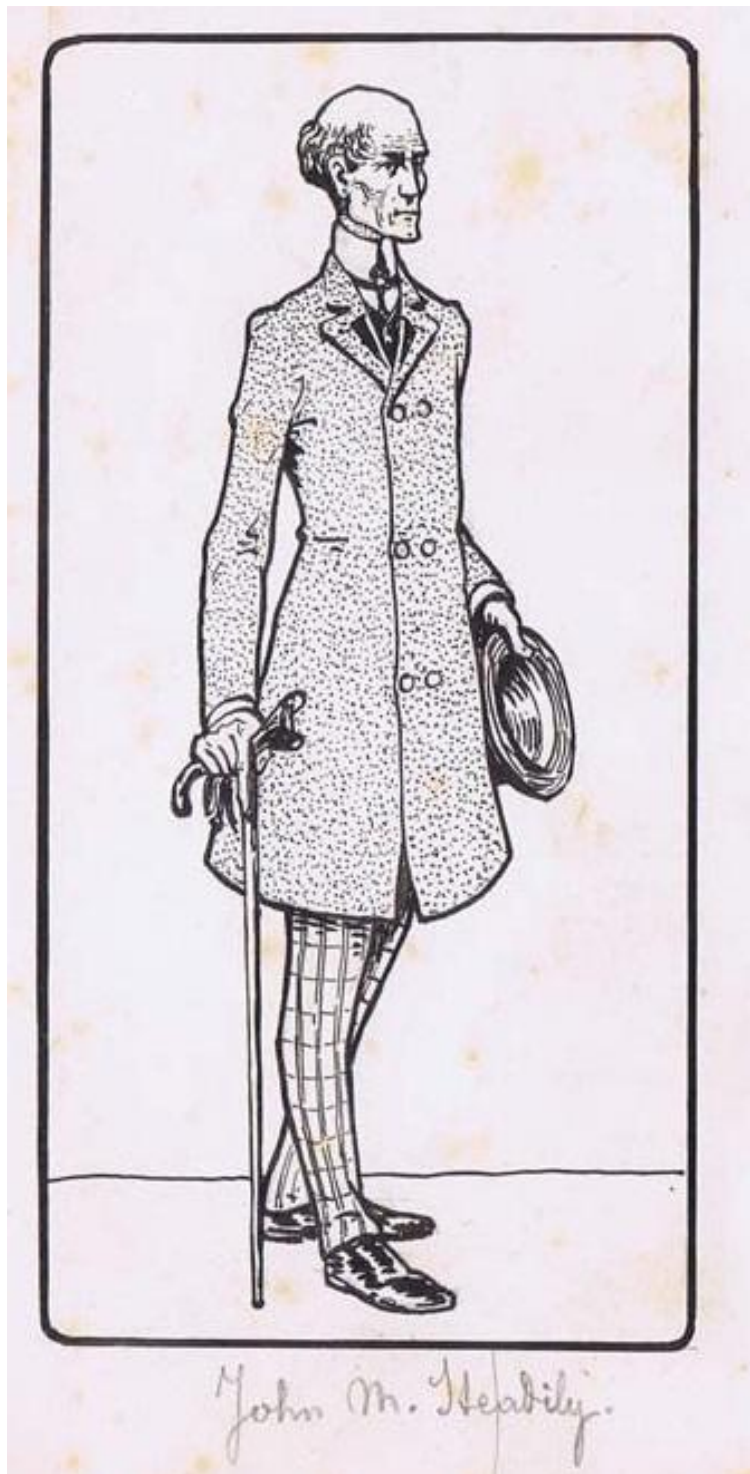
— Zeg me nu eens, beste man, zoo sprak deze laatste, al hetgeen ik weten moet. Hoe beter en hoe korter gij op mijne vragen ant-

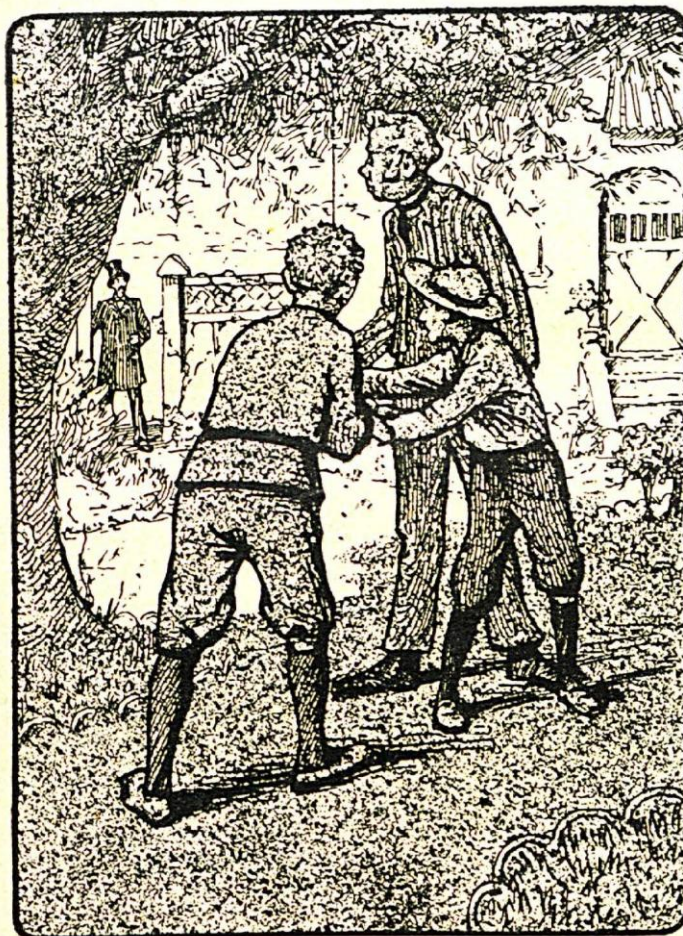
— Ge moogt er zeker van zijn dat het een banknoot is. (bladz 18).

Pentekening bladzijde **25** / illustration page **25**

Pentekening bladzijde **29** / illustration page **29**
<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2905>

Janneke wees met bevende hand in de richting van het tuinpoortje (Blz. 29)

— Ja, wie zegde hem dat het geen wandelaar was, die huiswaarts keerde en zich nu in zijne woning bevond, en ze wellicht 's anderdaags eerst weer verlaten zou.

En intusschen zouden andere bandieten met Janneken gevluht zijn, wie weet waarheen!

Tranen ontsprongen aan de oogen van den Rosse, tranen van verkropte woede tegenover zijne machteloosheid.

Een paar malen reeds was hij bijna als eene slang, tot aan de woning gekropen, om te trachten een woord te vernemen, dat hem uit de pijnigende onzekerheid zou verlossen.

In het huis was alles doodstil.

Zelfs geen licht was aan de vensters te bespeuren, alhoewel het nu begon nacht te worden.

Ware het nu duister gebleven, dan zou de

Pentekening bladzijde **33** / illustration page **33**

Aflevering **3** / fascicule **3**

<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2906>

De Jood Nathan

Pentekening bladzijde **41** / illustration page **41**
<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2907>.

— Niet laten vertrekken!... « De Zeemeeuw » niet laten vertrekken! (Blz. 45.)

De heer Steadily bracht een groot gedeelte van den dag in zijne kajuit door, en, als hij 's morgens vroeg of 's namiddags op het dek een luchtje kwam scheppen, dan vertoonde hij een misnoegd gelaat, met een diepen rimpel tusschen de samengetrokken wenkbrauwen.

Hij scheen over iets erg ontevreden.

In zijn salon, dat hij tot werkkamer had ingericht, lag hij uren en uren over de tafel gebogen, het potlood in de hand, dan weer schrijvend, dan weer diep nadenkend.

— Hij kan nog maar altijd den sleutel niet vinden, spotte Mol, dien hij op den weg naar Algiers bijna beet had gepakt en door mijn tateren weer heel en al kwijt geraakte!

De Rosse en Janneken zwierven doelloos op het dek en voorts in de boot rond. Ze hadden niets te verrichten en hun meester had zich niet eens meer aan hen vertoond.

Ze genoten van het grootsche schouwspel der zee, doodden den tijd door uren lang met Mol te kaarten of met dobbelsteenen te werpen en 's avonds speelden ze beurtelings eenige aria's op de harmonica, tot groot genoeg van de bemanning.

Ze dronken, aten en sliepen naar hartelust en moesten geen vermoeienden arbeid verrichten, wat voor jongens van hunnen ouderdom wel het paradijs op aarde, of liever op zee was.

Mol had ook een paar boeken te pakken gekregen, in de kajuit van den stuurman, en las er nu en dan, zoo goed en zoo kwaad als 't ging, want in het lezen was hij geen meester, eenige brokken uit voor.

Dat deed Janneken op het gedacht komen den knecht te verzoeken hem te leeren lezen, en Mol had dan ook op zich genomen de twee

Pentekening bladzijde **49** / illustration page **49**
 Aflevering **4** / fascicule **4**

<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2908>.

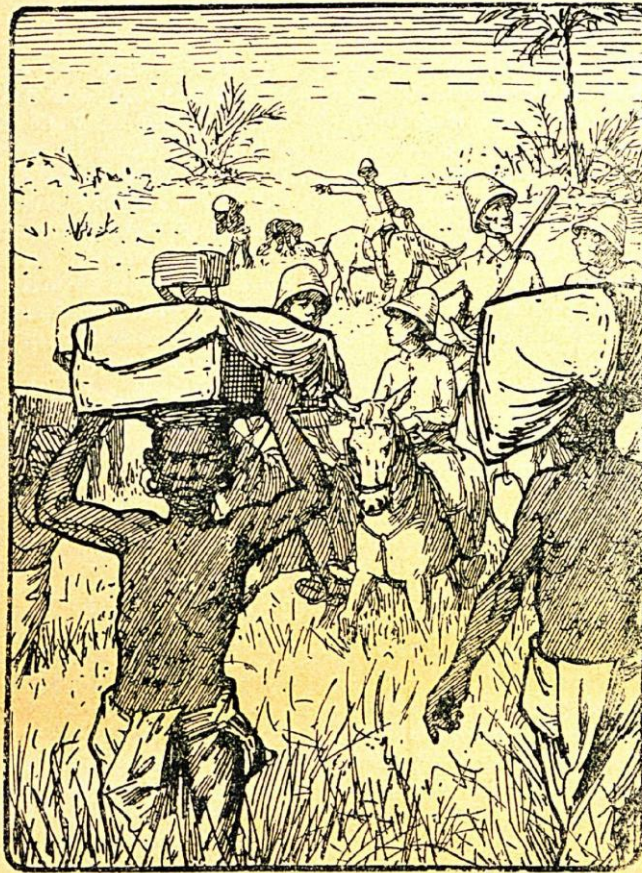

Daar klonk plots een schot. (Blz. 54.)

Pentekening bladzijde **57** / illustration page **57**

Hoofdstuk **XI** / chapitre **XI**

<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2909>.

De reis doorheen het zwarte land was begonnen. (Blz. 67).

— De kleine is in het gasthuis te Boma!... De hemel geve dat hij er nog lang krank blijve!... Wat een geluk, wat een geluk!... En hij is ziek, erg ziek!... Dat is het bijzonderste.

De heer Daks ijde naar het telegraafbureau en zond onmiddellijk een telegram, hetwelk luidde:

« Kleine weergevonden. Is te Boma, Congo. Mag Daks volgen? Dadelijk onderrichtingen. »

Des avonds nog kwam het antwoord, kort maar duidelijk:

« Handel naar goedvinden, Gravin met alles tevreden. Geen geld sparen. Spoed ».

De heer Daks wreef zich vergenoegd de handen.

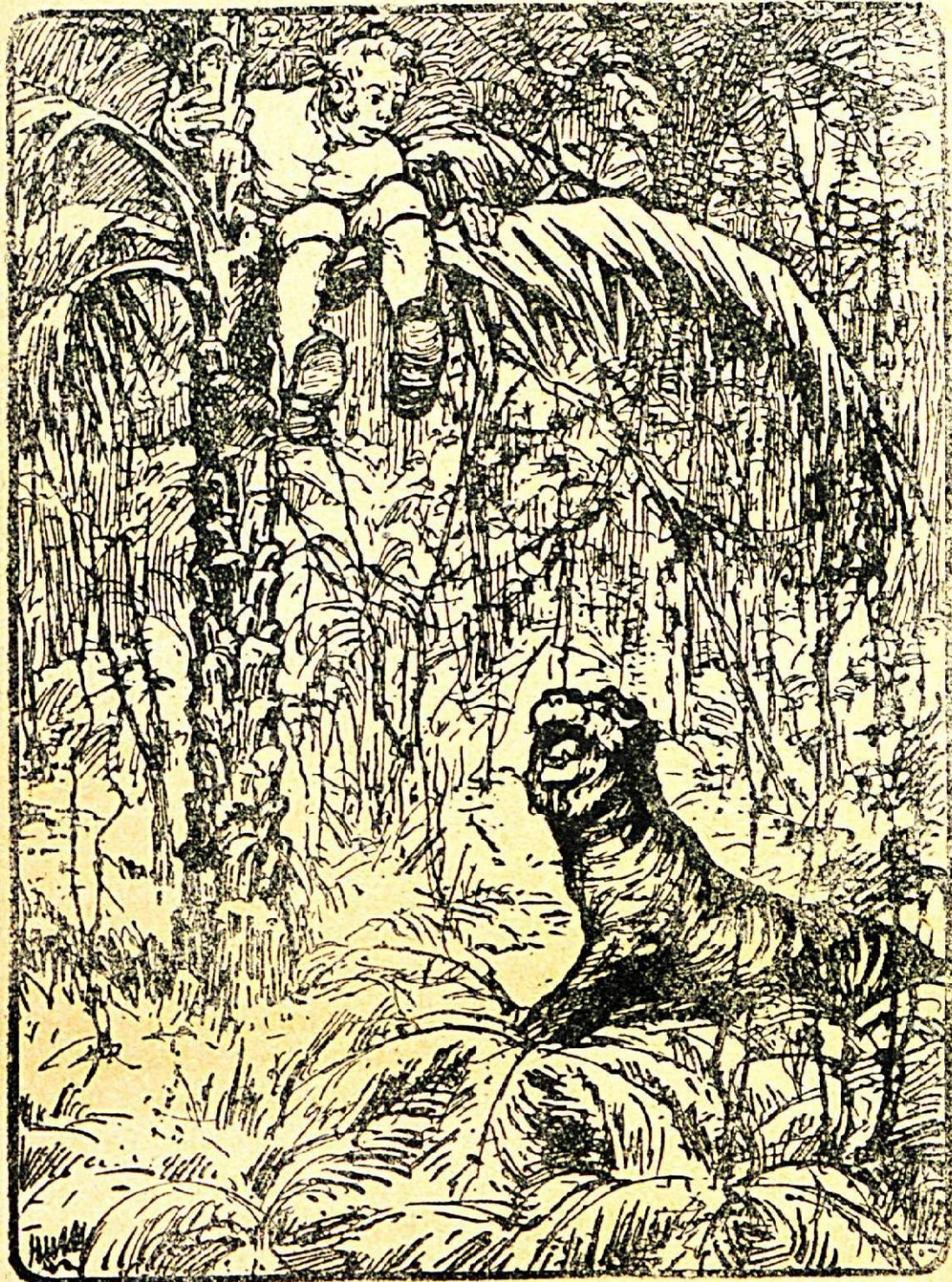
— De kans is aan 't keeren, zei hij. Morgen reeds ben ik op weg. En daar heb ik met Bel-

gen te doen. We zullen eens zien of die schobbejak van een Steadily, met zijn koninklijke behandeling en zijn onbeperkt krediet, me daar ook zal afschepen als te Algiers. Daar doe ik hem de doos indraaien en ik keer met den kleine naar Europa terug. Boontje komt om zijn loontje... Dat zal ik dien Engelschen menscheneter eens leeren... Garçon, eene flesch Moët!... Daar kan eene flesch champagne op af...

En de heer Daks stak eene geurige sigaar op en verdiepte zich in het verhaal van den *Petit Marseillais*, dat hij nu met gespannen aandacht nog eens herlas...

Janneken, in het sanatorium te Boma door de teederste zorgen omringd, genas spoedig en kon weldra naar de woning van den heer Steadily worden overgevoerd.

De Engelschman, die vroeger weinig aan-

De tijger liet een langgerekt gehuil hooren. (Blz. 75).

Pentekening bladzijde **73** / illustration page **73**
<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2911>

Een blanke! kreet de heer Steadily (Blz. 84).

Wij zullen ons dan ook bepalen met te zeggen dat de reis zeer voorspoedig was, dat ze niet den minsten hinder op hunnen weg ontmoetten en op den vastgelegden dag het andere gedeelte van de karavaan in haar kamp vervoegden.

Daks was niet meer bij de negers.

Wat er met hem gebeurd was, zullen wij in dit hoofdstuk spoedig vernemen.

Gansch de karavaan werd nu onder de leiding gesteld van Tarara en het kamp opgebroken.

De heer Steadily wenschte zich in het hartje van het zwarte land, in geheel onbekende

streken te vestigen, waar geene witten hem het leven lastig konden maken.

Eenige dagen lang reisden ze voort, langs de eentonige wegen of door de eeuwenoude bosschen, van kraal tot kraal, en werden overal goed ontvangen, wijl reeds talrijke witten langs die streken gegaan waren en ietwat van hunne beschaving hadden achtergelaten, daar waar zij verbleven hadden.

Maar, dat zou niet blijven duren, want weldra zouden ze in gewesten doordringen, waar nog geen blanken den voet hadden gezet, en wie weet wat hun daar zou wachten.

En ze hadden nog wel twee derden van de reis af te doen.

De Rosse.

Pentekening bladzijde **89** / illustration page **89**

De Rosse als sultan der Oeylamkoeroes

— Eene plezante wijze om iemand te beduiden dat hij moet zwijgen, dacht de Rosse. Ik hoor Mol niet meer: ze zullen hem wellicht dezelfde uitnoodiging hebben gezonden! 't Ziet er hier een aardig volkje uit.

Als ze ons niet spoedig koken of braden, zullen wij hier onzen ouwe nog zien.

Iets wat erger zou wezen is dat ze ons naar de slavenmarkt zouden brengen, om er ons te verkoopen. Maar, dat zullen ze met een blanke niet durven doen, heeft Tarara me in den tijd gezegd, omdat er reeds te veel Europeanen hier rondloopen en de zwarten dat met den dood zouden bekoopen.

Zou de heer Steadily ook gevangen zijn genomen?

En Janneken?

Gedurig kwam zijn broertje hem voor den geest.

Hij zou met veel minder onrust de toe-

komst, den nakenden dood misschien, tegemoet hebben gezien, had hij geweten dat Janneken ontsnapt was.

Tegen den avond vroeg zijn afgematte geest naar rust.

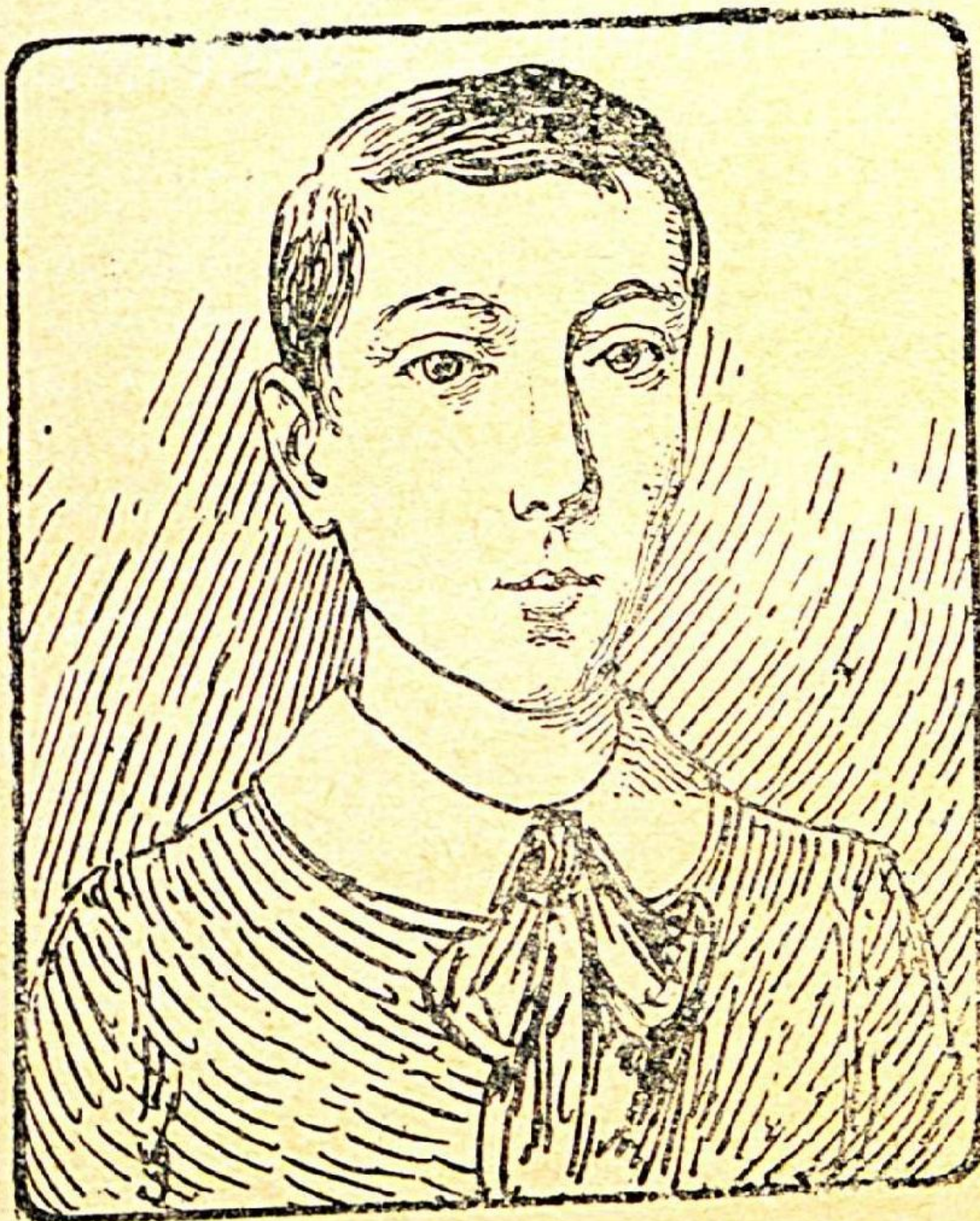
De Rosse strekte zich op den grond der hut uit en sloot de oogen.

Hij had reeds meer dan eens, als hij bij zijn vader was, op den grond, onder de open lucht, den nacht doorgebracht en die legerstede was hem dus nu ook welkom.

En hij sliep in, rustig, als bevond hij zich nog op zijn veldbed in de tent van den heer Steadily.

Met Mol was het anders gestemd.

De jongen voelde hoe de honger in zijne ingewanden knaagde en had reeds verscheidene malen met de vuisten op de wanden en de deur der hut gebeukt, zonder dat men er buiten acht scheen op te geven.

Janneken

Pentekening bladzijde **105** / illustration page **105**
<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2913>

— Ik groet den sultan der Oeylamkoeroes. (Blz. 114).

— De sultan der Wyliankoeroes groet den sultan der Oeylamkoeroes en wenscht met hen in vrede te leven. Hij is zijn vijand niet.

— Na eerst zijne mannen op de mijne, die niets misdeden, te hebben losgezonden.

— De sultan der Wyliankoeroes wist niet wat er gebeurd was en verkeerde in den waan dat de vorige sultan nog leefde. Nu hij weet dat een blank opperhoofd de Oeylamkoeroes aanvoert, verlangt hij in vrede met hen te leven.

— Waarom heeft hij dat niet gezegd aan mijne gezanten?

— Er zijn geene gezanten gekomen.

De Rosse wendde zich tot de hoogwaardigheidsbekleeders, die hem omringden, en bemerkte dadelijk aan de houding der twee kerels, die hij naar den sultan der Wyliankoeroes had gezonden, dat zij hadden gelogen en niet in de vijandelijke kraal waren geweest.

— Doe die twee kerels gevangen nemen en in onze kraal opsluiten...

En tot den neger met de witte vlag:

— Hoe weet uw opperhoofd dan, dat ik thans de vorst der Oeylamkoeroes ben?

— Wij hebben een uwer mannen gevangen genomen, bij den aanval op den berg gewond en door u achtergelaten. Hij heeft ons alles gezegd. Zoodra de blanke man dat had vernomen, wilde hij ons verlaten en naar u komen...

— De blanke man?

— Die met zijn zoon bij ons is teruggekeerd.

— Janneken leeft! kreet de Rosse... Zijn ze beiden ongedeerd?

— De kleine is ziek.

— Ziek!... Kom, we rijden dadelijk naar de kraal.

— Wees voorzichtig... Is het soms geen list, om u in hunne macht te krijgen.

Pentekening bladzijde **113** / illustration page **113**

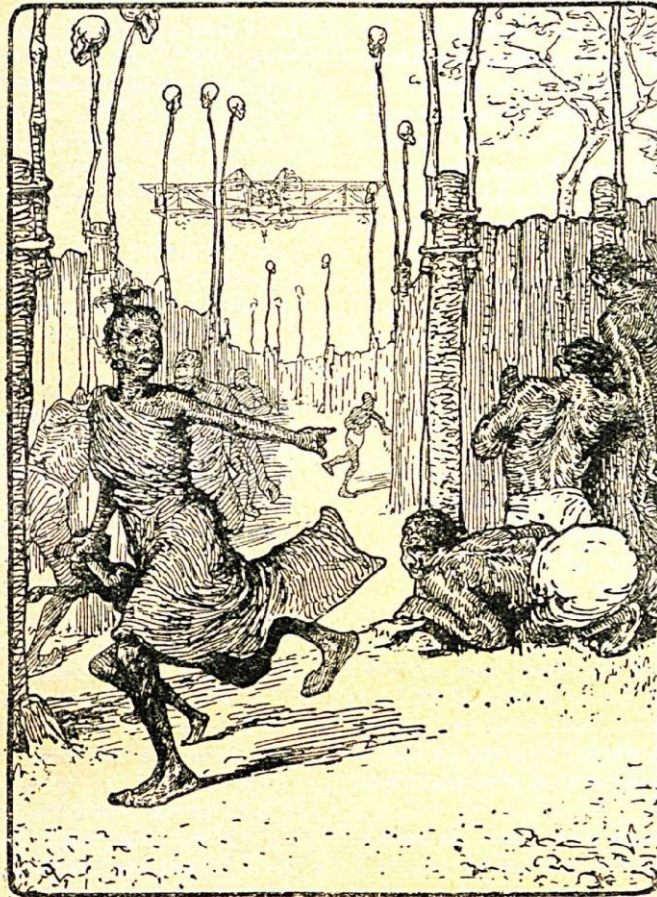
Aflevering **8** / fascicule **8**

<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2914>.

De sultane der Oeylamkoeroes

Pentekening bladzijde **121** / illustration page **121**

Al de zwarten namen de vlucht (Blz. 125)

— En de arme sultane! sprak Mol, op medelijdenden maar tevens spottenden toon.

— Och, ge hebt gezien dat de sultannen bij de Oeylankoeroes niet lang ongehuwd mogen blijven... Ze zullen dan ook niet al te lang treuren mogen over een echtgenoot, die met de nevelkar is opgetrokken!...

De blanke reizigers begaven zich spoedig ter ruste en strekten met welbehagen hunne vermoeide en in het luchtschip wel wat verstijfde ledematen op de zachte bedden uit.

— En zeggen, sprak Janneken, dat we binnen een paar dagen weer terug tusschen de stangen van dat verwenschte luchtschip moeten kruipen, dat ons den hemel weet waarheen zal voeren... Dat is nu toch geen leven, Rosse... Ik geloof niet dat ik het lang zal volhouden, broër, en wat dan gedaan?

— Ziek worden... Ge zijt in de kist van Jef Knaps en gedurende uw nachtleven te Ant-

werpen wel gezond gebleven!... En dan krijgt ge niet half genoeg voedsel en bijna dagelijks eene ranseling...

— Het is waar... Als we nu maar wisten wat de meester van plan is...

— Hij heeft me gezegd, dat we nog hoogstens een paar maanden zullen vliegen, om dan ons gansche leven uit te rusten.

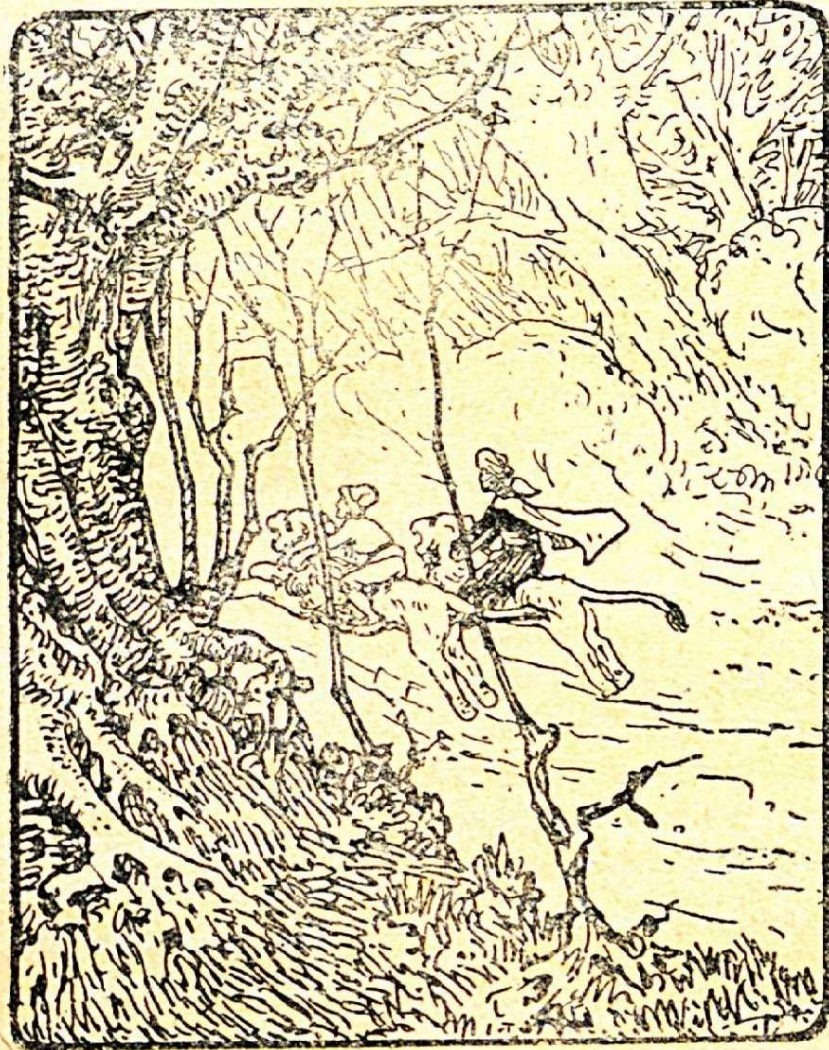
— Nog twee maanden!

— Die zijn spoedig om...

Janneken zei niets meer, maar hij voelde de krop in zijne keel komen en verborg zijn gelaat in het oorkussen, om te beletten dat de Rosse hem zou hooren snikken...

De knaap was niet geboren om zulk avontuurlijk leven te leiden en al de ontberingen die het mede brengt te boven te komen.

Het tengere jongetje moest onder de liefkozingen eener teedere moeder opgevoed zijn geworden...

Als een pijl uit den boog schoten de leeuwen vooruit. (Blz. 141)

Pentekening bladzijde **137** / illustration page **137**
<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2916>.

Een lange witte baard die golvend op de borst van dat wezen neerhing. (Blz. 143)

Na dagen en dagen reizen en zonder het kleinste avontuur op te loopen, daar de negers alleen angst en eerbied koesterden voor de mannen, die uit de lucht op aarde kwamen en zeker eene bovennatuurlijke macht moesten bezitten, zagen onze luchtreizigers plotseling alles onder hen van uitzicht veranderen en bebouwde akkerlanden zich uitstrekken heinde en ver...

En ze bemerkten ook hutten en hoeven, zooals er in ons land bestaan, en wagens met ossen bESPANNEN, en menschen die op het veld werkzaam waren.

Onder die menschen waren er, die gekleed schenen zooals de Europeanen van de Westerlanden...

— We gaan terug naar huis! juichte de Rosse. We komen weer tusschen de beschaafde lieden van onze soort!

— Toch niet, zei Steadily... We zijn op

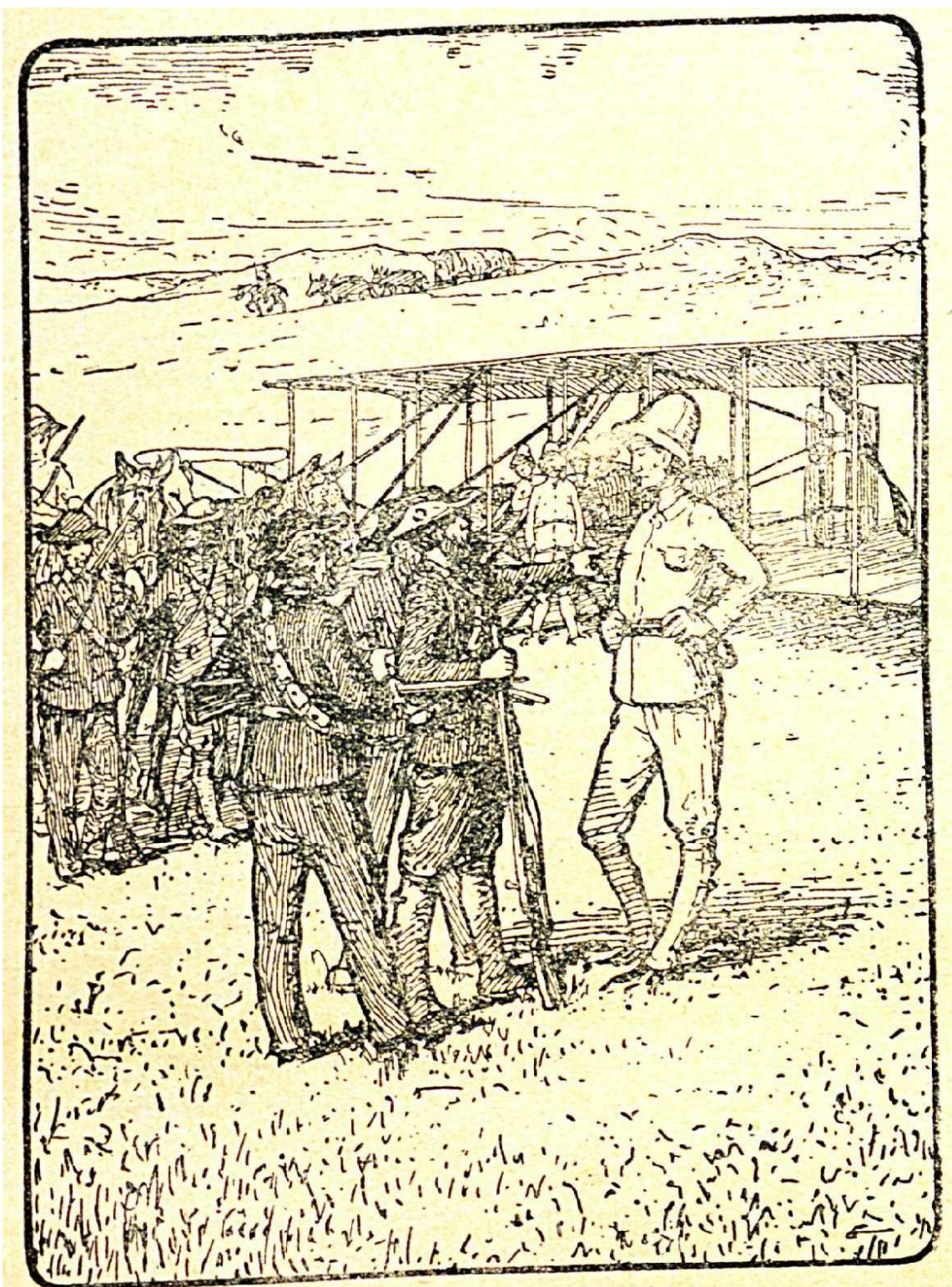
weg naar de Zuidpool. Ik geloof dat we nu boven Transvaal vliegen... De bewoners dezer streken zijn Engelschen, Hollanders en ook Franschen. Het is een schoon land, dat den eenen of anderen dag aan Groot-Britanje zal toevoeren... Als we meer tijd hadden, we konden die brave lui eens gaan bezoeken... Maar, we moeten voort...

En de Brit verdubbelde de snelheid van zijne machine, zoodat de « Arend » met groote kracht vooruitschoot...

Plotseling klonken verscheidene geweer-schoten en de kogels raakten het ijzerwerk van het luchtschip.

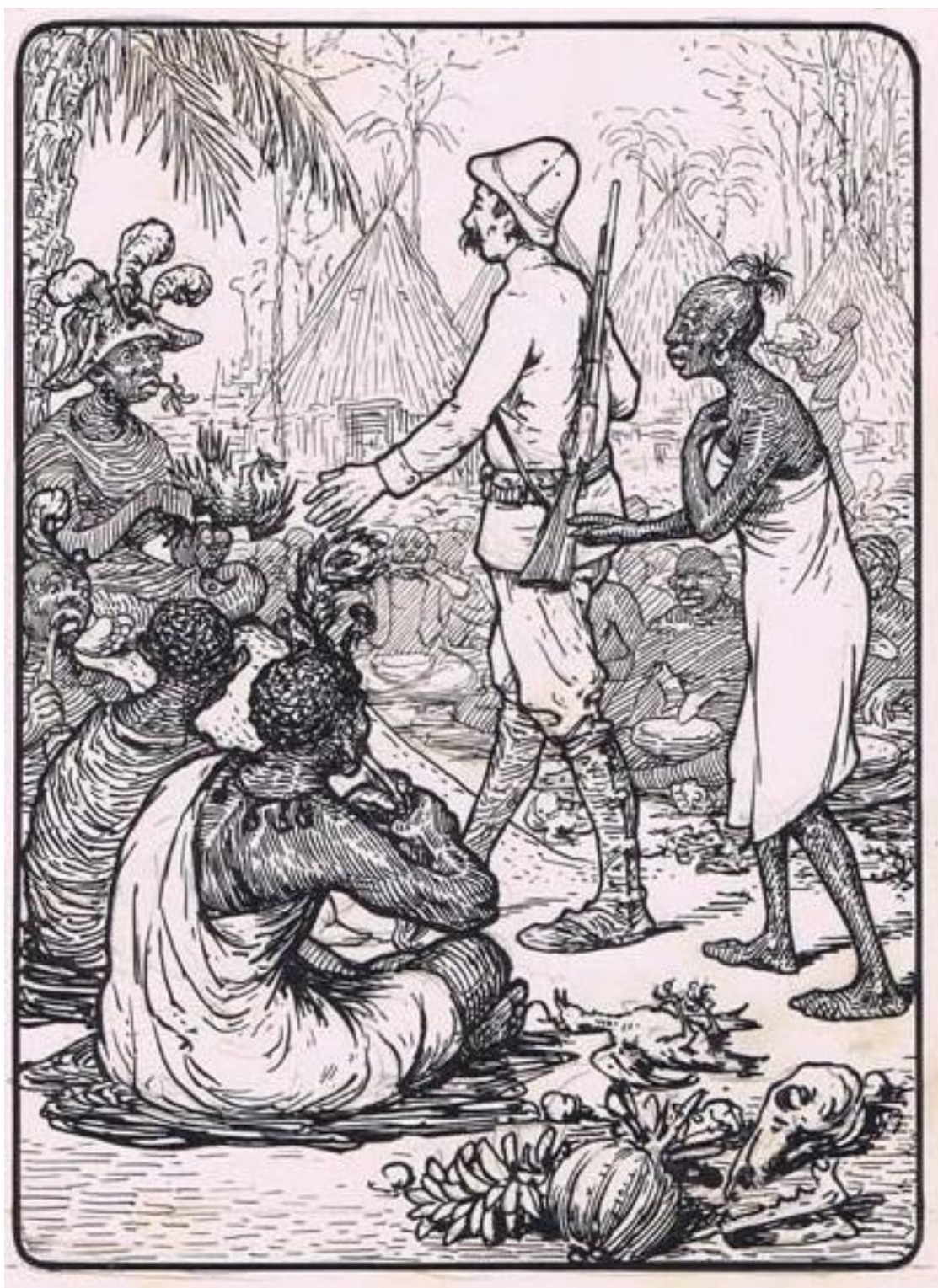
— Wat beteekent dat nu! kreet Steadily en hij deed zijn « Arend » een grooten sprong in de lucht maken, zoodat hij een paar honderd meter hooger vloog, buiten het bereik der kogels, die hem van op aarde werden nagezonden.

Ik neem u allen gevangen. (Blz. 146).

Pentekening bladzijde **153** / illustration page **153**
Hoofdstuk **XXIII** / chapitre **XXIII**

Pentekening bladzijde **161** / illustration page **161**
<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2918>.

Pentekening bladzijde **169** / illustration page **169**

— Uw werk?... Mooi, zeer mooi! (Blz. 171).

— Als de kerel geen gek is en hij heeft waarlijk de oplossing van dat vraagstuk gevonden, dan heb ik eindelijk den eenigen hinderpaal, die mij nog in den weg stond, overwonnen, en wordt de ontdekking van de Zuidpool een kinderspel. Het is te schoon om er geloof aan te hechten!

Een viertal dagen namen Steadily en zijne bedienden de pastillen welke Pil's morgens bracht, en, wonder der wonderen, den geheelen dag hadden zij geen drinken of geen voedsel meer noodig.

En ze bevonden zich gezond en licht van lichaam en geest.

Een der vertrekken door den Brit bewoond, werd ten dienste van Peter Pil gesteld, die er zijn laboratorium inrichtte.

De noodige werktuigen en toestellen had hij uit Nederland medegebracht.

Hij mocht over een onbeperkt krediet ge-

schikken, maar moest een paar weken later den heer Steadily vijfhonderd pastillen leveren.

— Op veertien dagen kan ik die hoeveelheid fabricceeren, zei het ventje, en dan kunnen we minstens vijf maanden zonder eten in de lucht blijven hangen.

Wat hij noodig had om zijne waar voort te brengen, is niet te beschrijven.

Laat ons alleen zeggen dat tien ossen moesten geslacht worden en hij scheikundige producten benuttigde, die meer dan hun gewicht in goud kostten.

Maar dat liet Steadily onverschillig, die het goud met volle handen uitwierp, als het maar het bereiken van zijn doel gold.

Peter Pil was op den gestelden dag gereed met zijne pastillen, die in een klein kastje netjes ingepakt aan boord van het luchtschip werden gebracht, waar nu al de voorraad was

Pentekening bladzijde **177** / illustration page **177**

Aflevering **12** / fascicule **12**

<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2919>.

Een vervaarlijke kreet weerklonk en een hevig gegrol liet zich hooren (Blz. 182).

Pentekening bladzijde **185** / illustration page **185**
<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2920>

Ze naderden, waggelend op hun achterste pooten. (Blz. 190.)

Hij was er alleen om de anderen er in te helpen!

Maar ik zal daar niet langer op aandringen... Hier bestaat geene politiek, de wetgevende macht ben ik zelf, en ik wil dan ook niet langer smalen op de domme daden welke de beschaafde lieden buiten mijn gebied op politiek terrein plegen!

Ge weet het zoo goed als ik, alhoewel ge er zoo klaar niet zult in zien als ik... Na eenige jaren bespiegeling, ver van dat alles verwijderd, zoudt ge het in ieder geval beter begrijpen.

Zand over de politiek en laat mij u zeggen dat mijn vader, op zijn veertigste jaar, eenen avond, in een drankhuis, waar hij de eerste maal den voet zette, kennis maakte met de mooie dochter des huizes en een paar maanden later met haar voor kerk en wet verbonden was...

Een jaar nadien opende ik de oogen voor het licht der zon...

Wij leefden in een zekeren welstand, daar mijn vader eene nette jaarwedde genoot, en grootsche plannen werden voor mijne toekomst gevormd...

Toen werd de man ziek, en, daar hij aan eene leverziekte lijdend was, dienden de geneesheeren hem natuurlijk medicijnen toe voor eene borstkwaal, en het gevolg was dat hij een negental maanden krank bleef en dan overleed...

Het weinige geld dat we bezaten was door de ziekte verslonden, en we waren doodarm, als we geene schulden hadden.

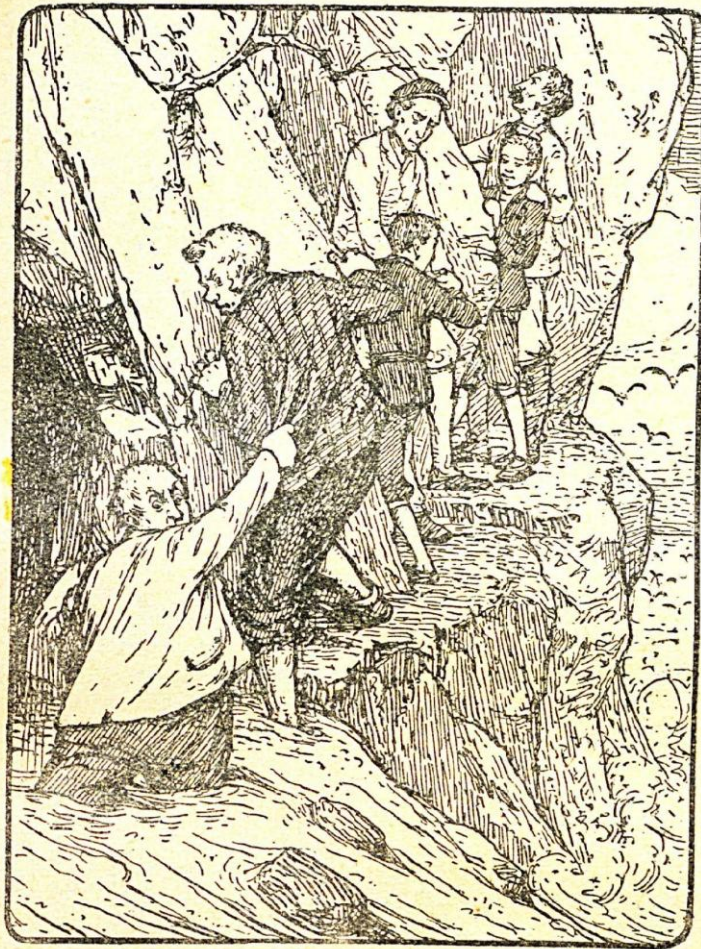
Maar, dat mocht ons geene vrees voor de toekomst inboezemen!

O, neen, want de partij, voor dewelke mijn vader zoo geijverd en gestreden had, zou zorg dragen voor zijne weduwe en zijnen zoon...

Hij liet zich van den boomstam naar omlaag zakken (Blz 203).

Pentekening bladzijde **201** / illustration page **201**
<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2922>.

Eenige oogenblikken later bevonden allen zich op een stuk rots. (Blz. 214).

Met nieuwen moed, alhoewel ze allen naar rust trachtten, zetten zij den weg voort en waren weldra het woud genaderd.

De poolkoning bracht de vingers aan den mond en liet een schrill gefluit hooren, eenige malen achter malkaar met korte tuschenpoozen.

— Laat ons nu maar wat rust nemen, zoo sprak hij. Eer er een kwaartuurs verlopen is, zullen mijne apen wel hier zijn, en dan zullen zij ons voedsel en drank bezorgen... We mogen niet verder het woud indringen, anders zijn we weer blootgesteld aan 't gevaar der wilde dieren.

Eenige oogenblikken later kwamen langs verschillende zijden de apen opdagen, die wij reeds in het paleis van den poolkoning hebben ontmoet, als deze voorraad noodig had.

Dorange liet eenige klanken hooren, die voor zijne gezellen niet de minste beteekenis hadden: korte klanken, die zelfs geene woorden schenen te vormen, doch die door de apen dadelijk begrepen werden, want zij antwoordden met een schrill geroep en verwijderden zich oogenblikkelijk.

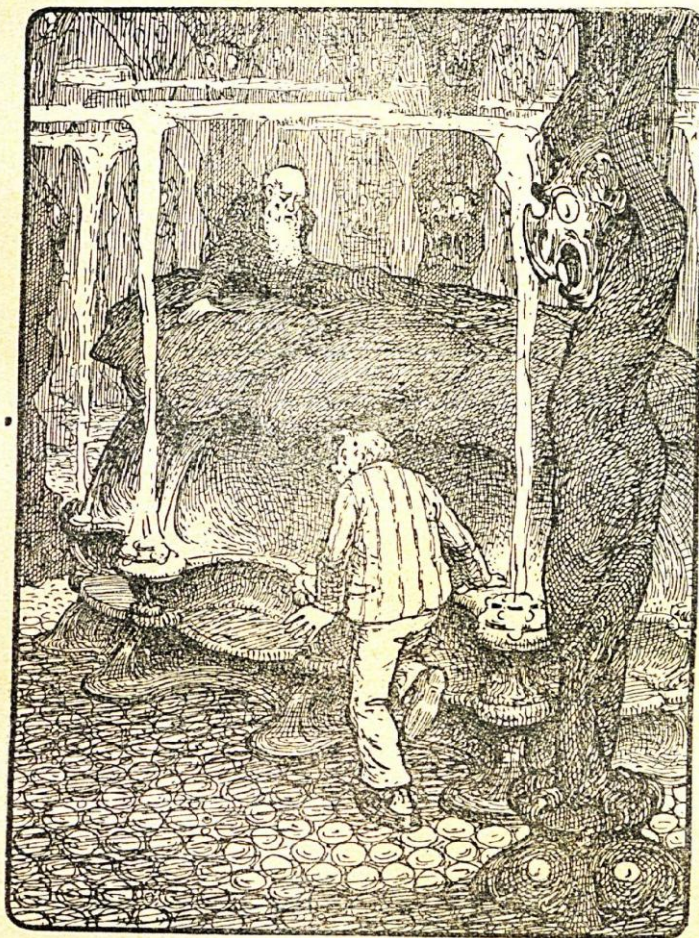
— We zullen weldra eten en drinken hebben, zei de poolbewoner. Mijne knechten zijn nu op buit uit en 't zal niet lang duren of we zullen alles in overvloed hebben.

Inderdaad, geen kwaartuurs was verlopen, of een der apen verscheen, een aantal der pisportervruchten in de armen dragend, en hij werd weldra opgevolgd door de andere dieren, die meelvruchten en eieren aanbrachten en waarvan er zelfs een beladen was met een soort druiven, die een aangenamen maar toch

Pentekening bladzijde **217** / illustration page **217**

De geneesheer richtte zich half op (Bl. 224).

Mol stak de hand uit in de richting waar hij dacht dat de hand van den ouderling zich moest bevinden.

Hij raakte ze aan...
Ze was ijskoud!

En op hetzelfde oogenblik werd de sluier, die als rond de ruststede was gedaald, plots weer verscheurd, en langs alle kanten gluurden de groene oogen den jongeling weer aan en verspreidden de roode tanden in de wijde muilen weer hun tooverachtigen glans...

En van op de purperen kussens staarden de gebroken oogen van den dooden ouderling met eene zonderlinge uitdrukking, als van een smeekend mensch, Mol aan...

Een kreet klonk onder de breede gewelven

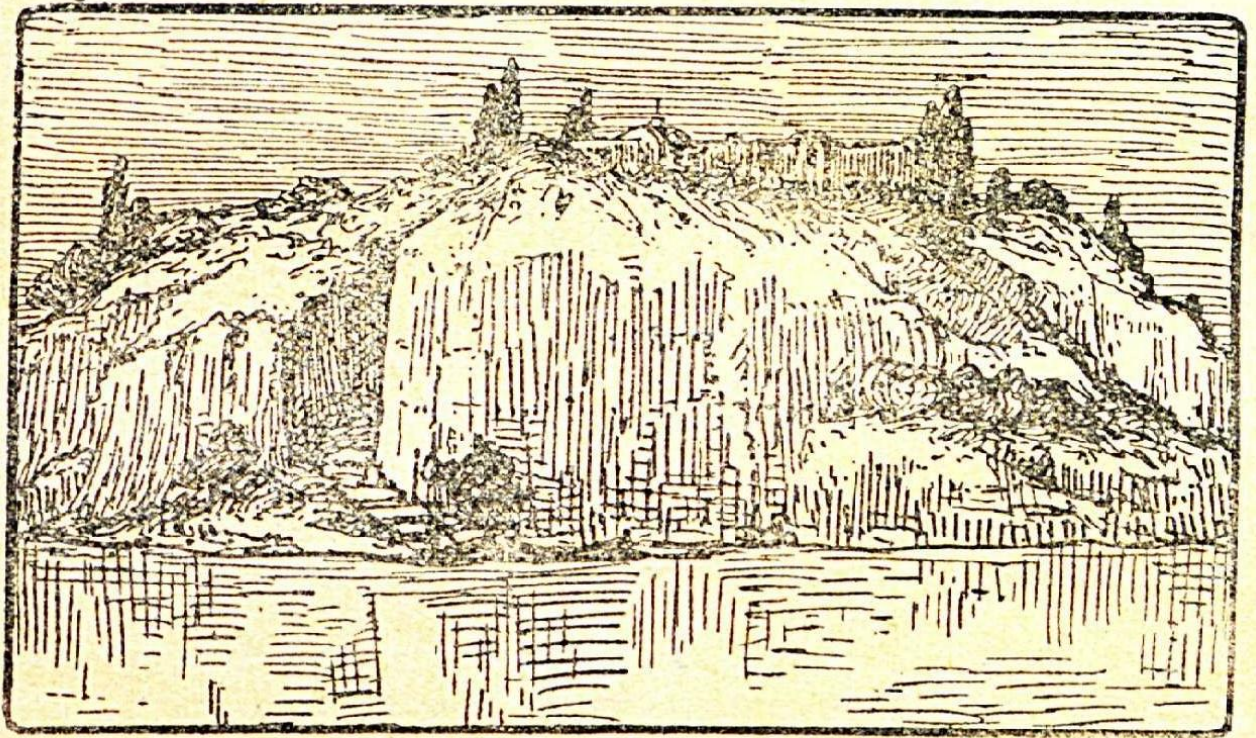
en een bons op den marmeren vloer volgde...
Bewusteloos lag Mol vóór de zwarte ruststede uitgestrekt.

Toen hij weer tot bezinning kwam, bevond hij zich in zijne hut en bemerkte door de opening in het dak dat de zon hoog aan den hemel stond en het dus sedert lang dag moest wezen.

Hij richtte zich op.

Zijn hoofd was zwaar en eene erge pijn nestelde in zijne hersenen.

— Een verschrikkelijke droom, dacht hij. Het is alsof ik werkelijk in dien grootschen maar schrikverwekkenden tempel den ouden man heb zien sterven... Nimmer is een droom mij zoo helder voor den geest gekomen, als ik ontwaakt was, dan het thans geschiedt...

De tempel der Thargomindahs

Pentekening bladzijde **231** / illustration page **231**

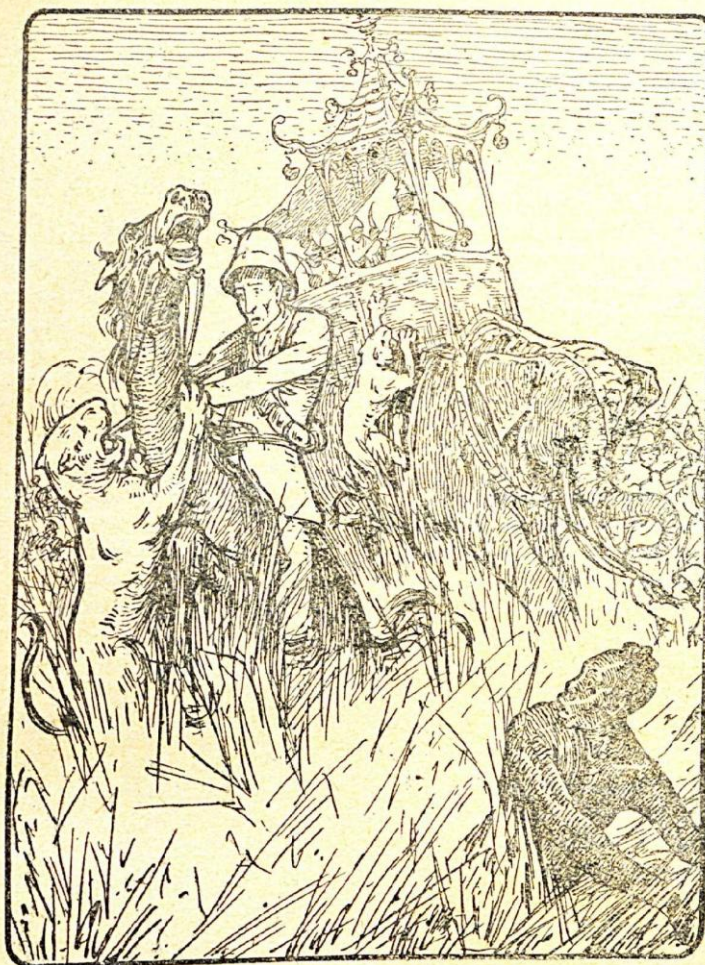

Pentekening bladzijde **241** / illustration page **241**
<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2923>.

Janneken en de Rosse omhelsen den knecht. (Blz. 247).

Pentekening bladzijde **249** / illustration page **249**
<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2924>.

De tiger wierp zich op het paard van den heer Steadily (Blz. 275).

— Neen, sprak de Chinees weer, ze hebben erkend dat uw diamant wel vijftien millioen waard is, maar ze hebben er bij gezegd dat het moeilijk zou wezen om hem te laten bewerken, dat zulks zeer veel geld zou kosten, dat ze misschien lang zouden moeten wachten om een koper te vinden, dat er dus zeer veel geld aan intrest zou verloren gaan, en meer andere...

Pil onderbrak den koopman:

— ...deugnieterijen meer, om mij te bedriegen en den steen tegen een spotprijs te bekommen.

— Een spotprijs! Negen millioen!

— Tien, hebt ge gezegd.

— Ja, dat willen ze er voor geven, maar ik doe het zaakje af en neem een millioen voor mijn loon.

— He? Wat? Gij neemt een millioen.

— Ja, en als ge 't te veel vindt, moogt ge een anderen koopman zoeken, die u op voordeliger wijze van den steen afhelpt.

Er heerschte een oogenblik stilte.

Eindelijk vernam de Rosse weer de stem van Peter Pil, die zei:

— Ik zit in uwe handen... Ik heb geen geld meer en moet uwe voorwaarden wel aannemen, maar het is eene echte schurkenstreek!

— Zoo, antwoordde de koopman kalm. Een schurkenstreek, zegt ge. Neem uw steen mede en laat mij met rust.

Weer eene korte stilte.

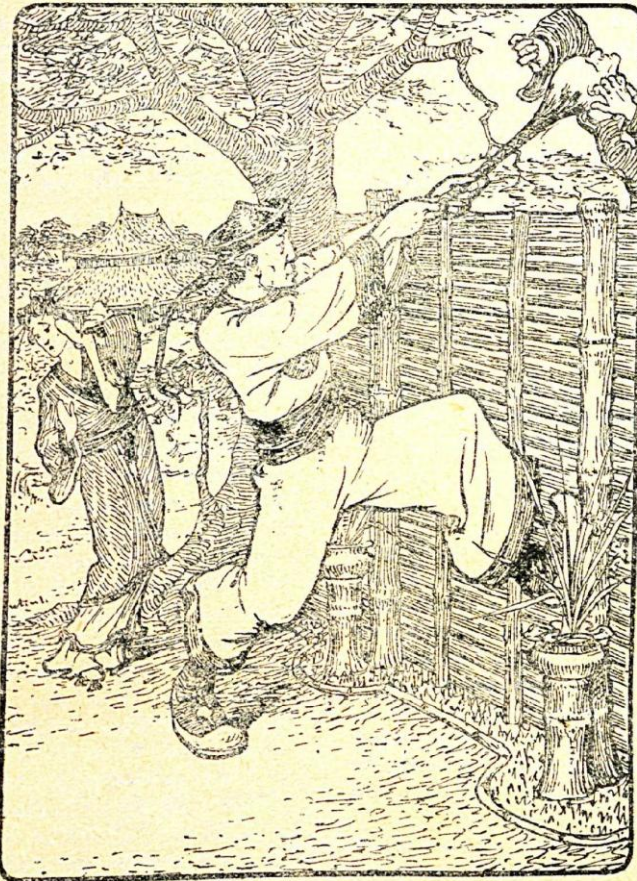
Pil overwoog wellicht wat hem te doen stond.

Hij sprak:

— Onzin... Kom, laat ons den knoop door-

Pentekening bladzijde **257** / illustration page **257**
 Aflevering **17** / fascicule **17**

<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2925>.

...en greep hem bij zijnen mooten fijnen bruinen haarstaart (Blz. 274)

Van in zijne prilste jeugd had hij veel verstand bezeten en zich op de studie met noesten ijver toegelegd.

Toen hij dertig jaar was, kende hij flink al de letters van het Abc van buiten en wist al die teekens met het penseel na te bootsen.

De Zoon des Hemels, die in China Keizer is, verhief Li-Chem tot mandarijn of edelman en maakte hem onderkoning in eene verafgelegen provincie van het Hemelsche Rijk.

Dit zal voor u weinig belang opleveren, daar men zulke hooge ambtenaars in alle gewesten aantreft en er over 't algemeen van hen bitter weinig te zeggen is.

Zouden ze wel allen hun Abc kennen ?

Allen lachten om deze wijze opmerking van den Siameeschen officier, die inderdaad zeer mooi wist te vertellen en een filosoof op den koop toe scheen te zijn.

Hij vervolgde zijn verhaal :

— Wat wel belang oplevert is dat Li-Chem eene dochter bezat, die zestien maal in haar leven den winter had gekend, in haar bruin gelaat schoone schuine oogen en tusschen hare roode lippen witte parelen liet glinsteren, en op voetjes wandelde, zoo klein en fijn, dat al de Chineesche jonge juffers, die met haar in betrekking kwamen, slechts de gelegenheid afwachtten, om eens als bij toeval die lieve teentjes met den voet te pletteren.

In de verafgelegen provincie van het Hemelsch Rijk, waar Li-Chem als onderkoning den scepter zwaaide, woonde een koopman in porceleinen vaatwerk, die Tsu-Cham werd genoemd.

De man was schatrijk doch zoo dom als een pasgeboren chineesche vethond en kende geen A uit een Chineeschen theepot.

Dit levert voor u ook weinig belang op, daar er overal kooplieden aangetroffen worden, die

Pentekening bladzijde **273** / illustration page **273**

Aflevering **18** / fascicule **18**

<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2926>.

Een grijslach vertrok haar leelijk gelaat (Blz 284).

Pentekening bladzijde **281** / illustration page **281**
<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2927>.

Geen woord, geen geluid, of gij zijt dood. (Blz. 291).

Daks stapte voort in de richting, die de Hindoe hem had aangewezen en die langs een paar breede straten naar het plein voor het Victoriastation leidde.

Hij wandelde kalm en naar alles kijkend, als een vreemdeling die voor het eerst eene stad te zien krijgt en veel tijd over heeft om ze in al haar onderdeelen in oogenschouw te nemen.

Zoo kwam hij op het Statieplein, vertoefde daar lang, ging zelfs de spoorhal bezichtigen, schreed verder langs eenige andere straten, keerde weer op zijne stappen terug, en bleef zoo wandelen tot den middag, zonder dat iemand het woord tot hem richtte...

Dan begaf hij zich naar het hotel...

Khornor had hem steeds opgevolgd en daar

Daks bij het binnentreden van het gasthof driemaal niesde, schoot de Hindoe achter hem binnen.

— Laat ons nu maar ontbijten, zei Daks, en wijs me dan een paar andere straten aan, langswaar ik straks kan kuieren.

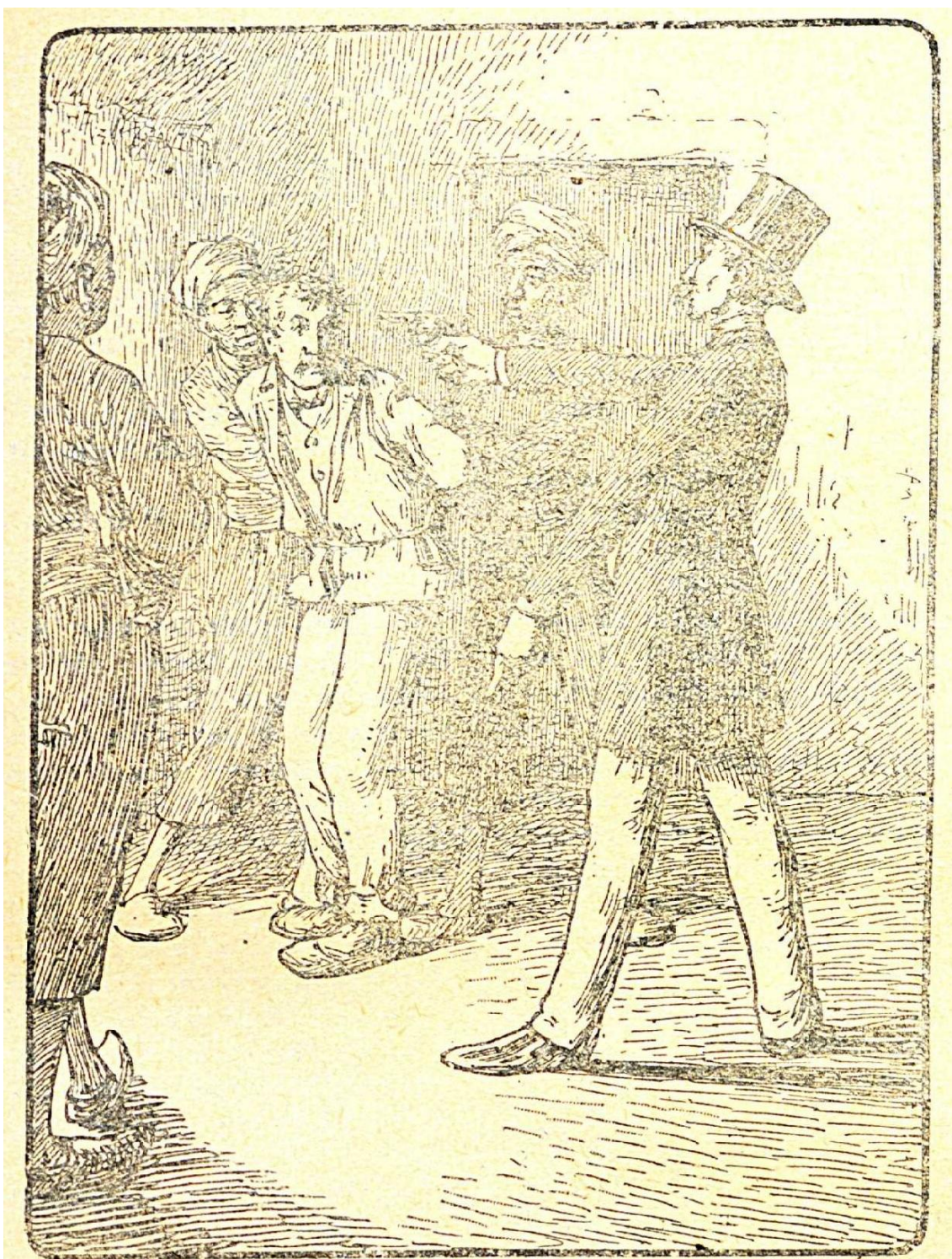
Ik geef het niet op: ik geloof dat mijn plan goed is en ik heb zoo'n voorgevoel, dat me zegt dat ik gelukken zal.

— Dan moet het gelukken, sprak de Hindoe met overtuiging... Een voorgevoel bedriegt den mensch nooit...

— Ik hoop het, zei Daks.

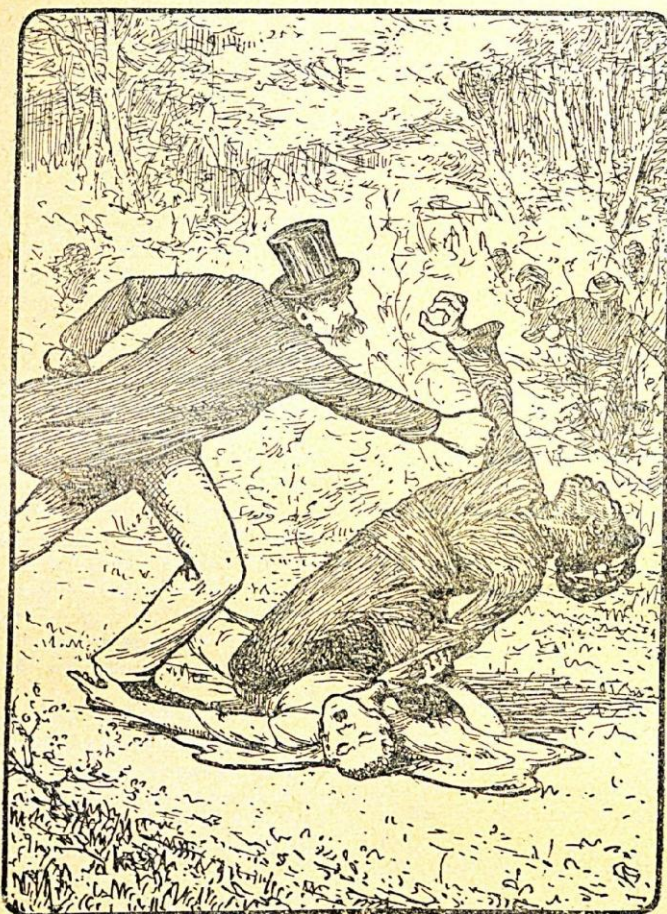
Nadat ze ontbeten hadden wandelde de detective weer de stad in, langs de nieuwe wegen hem door Khornor aangewezen.

Zoo kwam hij weer op het Statieplein en

Hij trok zijnen revolver en richtte zijnen loop op het hoofd van den Hollander. (Blz. 292)

Pentekening bladzijde **297** / illustration page **297**
<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2928>.

Zijn vuist kwam als een moker op het hoofd van den wurger terecht (Blz. 297)

Deze had tegen hare goesting dien last op zich getrokken, omdat ze niet wilde dat de menschen zouden kunnen zeggen, dat het kind van hare zuster in het weezenhuis was opgenomen geworden.

Ze waren van eene te goede familie, zei ze, om zoo over de tong te moeten rijden.

— Ge ziet van hier, onderbrak Mol, hoe zoo'n wijf, die het kind aantrok alleen om de opspraak vanwege de menschen te vermijden, met liefde voor haar nichtje bezield was!

— Moeder kreeg juist eten genoeg om niet van honger te sterven, kon met moeite een kleed bekomen om onder de menschen te verschijnen, sliep op eenen hoop vadden onder de trap, kreeg wegens de geringste fout meer slagen dan eten, en, zoodra ze er toe in staat

was, ik geloof toen ze acht jaar oud was, moest ze al 't grof werk verrichten.

Als ik uw muil moet openhouden, zei hare moei, kunt ge er voor werken ook.

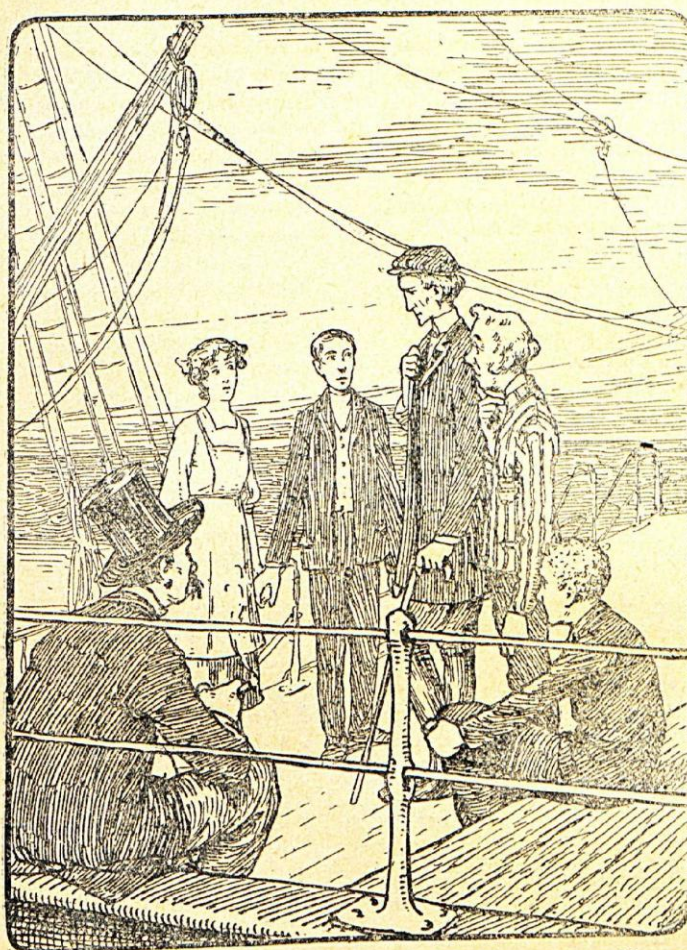
Gelukkiglijk leerde de vrouw haar ook den naad, zoodat ze een stiel kende, als zij den dag dat ze zestien geworden was, het huis harer moei ontvluchtte, om te trachten in het groote Parijs zelf haren kost te verdienen.

Zij vond lieden die belang in haar stelden en haar werk verschaften.

Zoo kon ze, als ze den heelen dag en een gedeelte van den nacht flink doorwerkte, het noodige winnen om in het leven te blijven.

Zij was, zoo zegt mijne moeder, een zeer mooi meisje.

— Als gij op haar gelijkt, dan zal dat wel waar geweest zijn, sprak Janneken.

De jeugdige fruitverkoopster werd Steadily voorgesteld.

— Ik geloof niet dat er een moediger man bestaat, maar zonder doel is het toch nutteloos moed aan den dag te leggen.

En bijzonderlijk als men dien moed dient te gebruiken in 't voordeel van lieden die men haat, die niet de minste genegenheid waard zijn.

Ge weet toch hoe de Rus in zijn land behandeld wordt, niet waar ?

De edelen, de rijken, zijn heer en meester, over hem, over zijne have, zijn leven, zijn alles.

Zij trachten zooveel mogelijk uit hem te halen, ze doen hem arbeiden als een slaaf en terwijl hij bijna van ellende omkomt, leven zij in uitspattingen en verkwistingen.

Niet de minste vrijheid bestaat er in mijn land.

Wie er durft van spreken, wie er durft aan denken, — want de spionnen der politie raden zelfs de gedachten van eenen Rus, — wordt naar de gevangenis gesleurd, mishandeld en naar Siberië gezonden.

En het leger !

Al degenen die het aanvoeren, op ettelijke uitzonderingen na, stelen als de raven, en zoo komt het dat er den soldaat alles ontbreekt !

Hoe wilt gij nu dat hij in die voorwaarden voor een land, dat hem niets dan ellende aanbiedt, met moed zou vechten en overwinnen ?

En dan moet hij nog honderden en honderden uren ver komen, om aan het uiteinde van Azië den vijand op te zoeken.

Hij is reeds uitgeput, als hij moet beginnen oorlog voeren !

Pentekening bladzijde 321 / illustration page 321

Aflevering 21 / fascicule 21

<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2930>

De Nihilist en de Engelsche lord.

— Ik ben op dezelfde plaats teruggekomen, kreet hij, waar ik gister den eersten teug gedronken heb!

Dat was inderdaad zoo, want een paar twijgen die hij had afgerukt en kruisgewijze op de plaats geplant waar hij het water in de handholte had uit den waterloop geschept, lagen daar nog zoo aan den boord der beek.

Op dezelfde wijze leschte hij weer zijnen dorst en nam op het gras plaats.

Hij begon over zijnen toestand na te denken.

Deze was alles behalve benijdenswaardig.

Als het eiland inderdaad heel en al onbewoond was, dan was hij wellicht veroordeeld om er, na eenige dagen te hebben rondgedwaald, van ontbering om te komen.

Tranen rolden hem over de wangen.

Nimmer had hij het geluk gekend, dan voor enkele oogenblikken.

Zoodra het tot hem kwam, verzwoond het oogenblikkelijk.

Wat had hij toch gedaan om zoo een ellendig bestaan te moeten slijten?

In zijne prilste jeugd was hij misschien gelukkig geweest.

Zoolang was dat geleden, dat hij het zich niet meer herinneren kon.

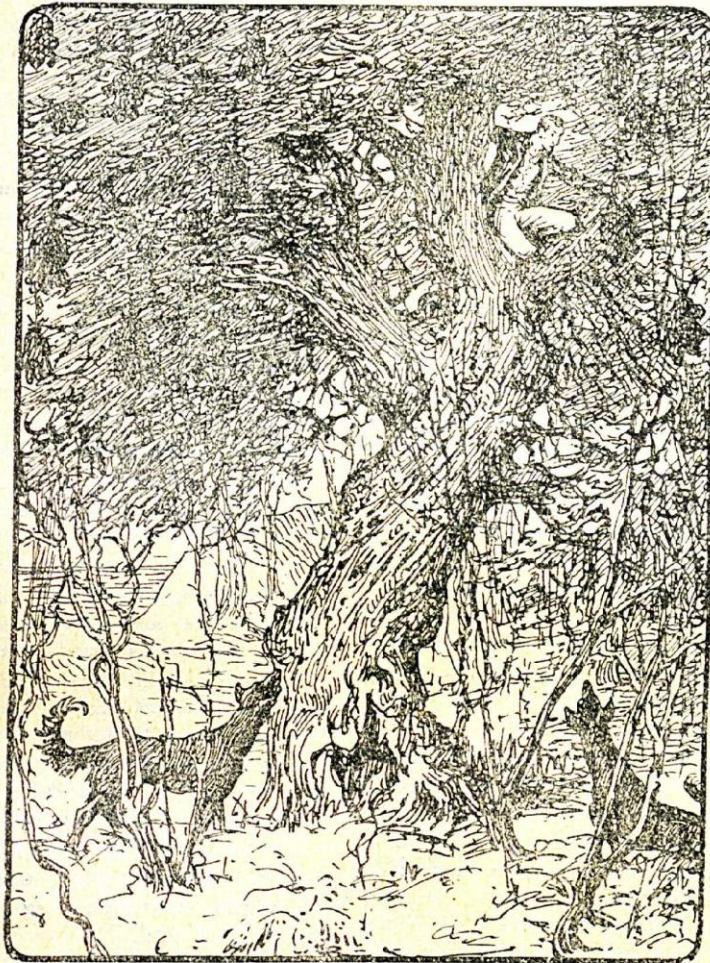
Dan was hij plots uit den familieschoot weggerukt geworden, om het ongelukkigste bestaan te slijten, dat een kind op aarde vinden kan.

Na zijne vlucht uit het nest van den kereel die hem uit bedelen zond en mishandelde, had hij met den Rosse enkele goede dagen beleefd.

Pentekening bladzijde **337** / illustration page **337**

Aflevering **22** / fascicule **22**

<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2931>.

Drie, vier trossen deed Janneken op den grond terecht komen (Blz. 345).

De landbouw is een der groote bestaanbronnen van Corea, maar slechte werktuigen en schier volkomen gebrek van verkeermiddelen belet er de uitbreiding van, die anders snel zou gaan.

In het noorden vindt men meest gerst en haver, in het zuiden boonen, tarwe, rijst.

Ook de visscherij wordt er druk beoefend en de veeteelt, meer in handen van vreemdelingen, is er in bloei.

Metalen worden er gevonden, onder andere goud, koper en ijzer, terwijl de grond ook kolen bevat.

Er is schier geene nijverheid. Vroeger werd er nog al handel gedreven in kunst-handwerken, maar die is geheel verlopen, en buiten het fabricceeren van papier, en dan nog op

geene groote schaal, is er niets te vermelden.

De bijzonderste uitvoerartikelen zijn. rijst, boonen, erwten, runderhuiden, visch, goud, koper, enz., en de invoerartikelen, katoenen en wollen stoffen, zijde, zout, rijst, petrol enz.

In het binnenland is het verkeer met tal hinderpalen gestremd; er ontbreken wegen, bruggen, enz.

Men moet er met paarden en ossen en pakdragers reizen, net als in midden Afrika.

De Japanners leggen er nu spoorbanen, om de bijzonderste plaatsen te verbinden.

Er bestaat geene munt op de jaarmarkten wordt er ruilhandel gedreven.

De Japanners hebben er nu Bankhuizen opgericht.

Pentekening bladzijde **343** / illustration page **343**

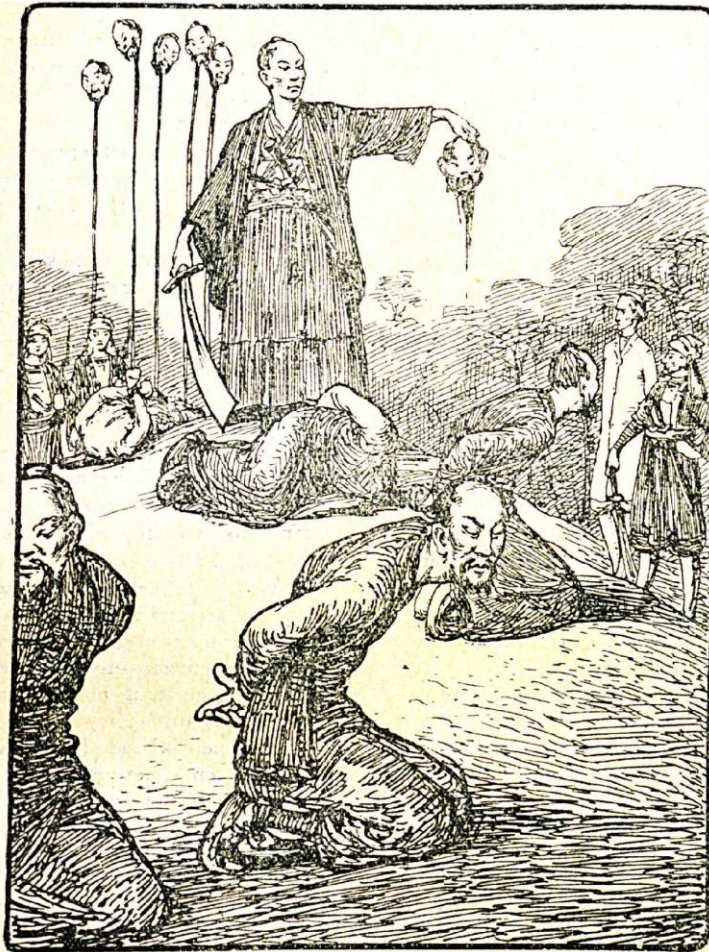
Aflevering **23** / fascicule **23**

[http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2932.](http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2932)

Zij namen Victoire op... (Blz. 357).

Pentekening bladzijde **355** / illustration page **355**
<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2933>.

De beul nam het afgehouwen hoofd bij de haren (Blz. 363).

— Ge weet dat, als 't mogelijk is, onze dokter dat wel doen zal, en als hij er niet in gelukt, dat er dan niemand iets zou kunnen aan doen.

De jonge geneesheer onderzocht nogmaals het reeds stijve lichaam.

Plotseling helderde zijn betrokken gelaat op.

Hij deed een teeken dat allen zich moesten verwijderen en sprak eenige woorden tot een der Russen.

Deze laatste bracht hem dadelijk een kistje, dat wellicht medicijnen en heelwerktuigen bevatte.

Geruimen tijd bleef hij alleen in de kooi...

Buiten stonden Mol en de Rosse te wachten, met den angst op het gelaat.

Naast hen, in het kleine vertrek, sprongen

de honden nog maar steeds tegen de deur aan, die hen van hunnen meester scheidde, en wisselden hun akelig gehuil soms met een woedend blaffen af...

— Dat zou verschrikkelijk wezen, zei Mol, onzen makker als bij mirakel terugvinden, maar te laat... Ik heb u wel gezegd, dat er vandaag iets zou gebeuren... Spot ge nu nog?

— Daar heb ik geenszins lust toe, antwoordde Rosse... Als de dokter Janneken tot het leven kan terugroepen, dan zal ik hem mijn heel leven dankbaar zijn en gereed om voor hem door een vuur te loopen.

Ze spraken die woorden fluisterend, alsof ze vreesden dat ze door de stalen afsluiting heen, den dokter in zijn werk zouden storen.

Meer dan deze volzinnen wisselden zij niet gedurende het gansche half uur — dat voor

Op weg naar Siberië.

» En evenveel blijdschap hebben we gemaakt, als we vernamen dat tevens Daks en de kleine Victoire gered werden en zich veilig te Londen bevonden.

» Janneken, die treurde en verkwijnde, heeft weer een ongewonen moed herwonnen als hij dit goede nieuws mocht lezen.

» In een woord, we zien alle drij de toekomst weer met zeer veel hoop te ontmoet.

» Ik zal u in korte woorden mededeelen, wat er ons is overkomen sedert we met de «Shakespeare» naar den kabeljauwskelder gezonken zijn ».

Hier volgde in 't wijd en in 't breed het verhaal van de lotgevallen der drie reizigers, hetwelk Daks met zeer veel belangstelling las.

Het zal wel niet noodig zijn, deze gedeelten van Mols brief over te schrijven, daar de le-

zers in de vorige hoofdstukken van ons verhaal deze lotgevallen hebben medegemaakt.

Wij zullen Daks dus alleen laten lezen, tot hij weet dat Janneken, Mol en de Rosse in veewagens werden opgesloten, om naar Siberië te worden verzonden.

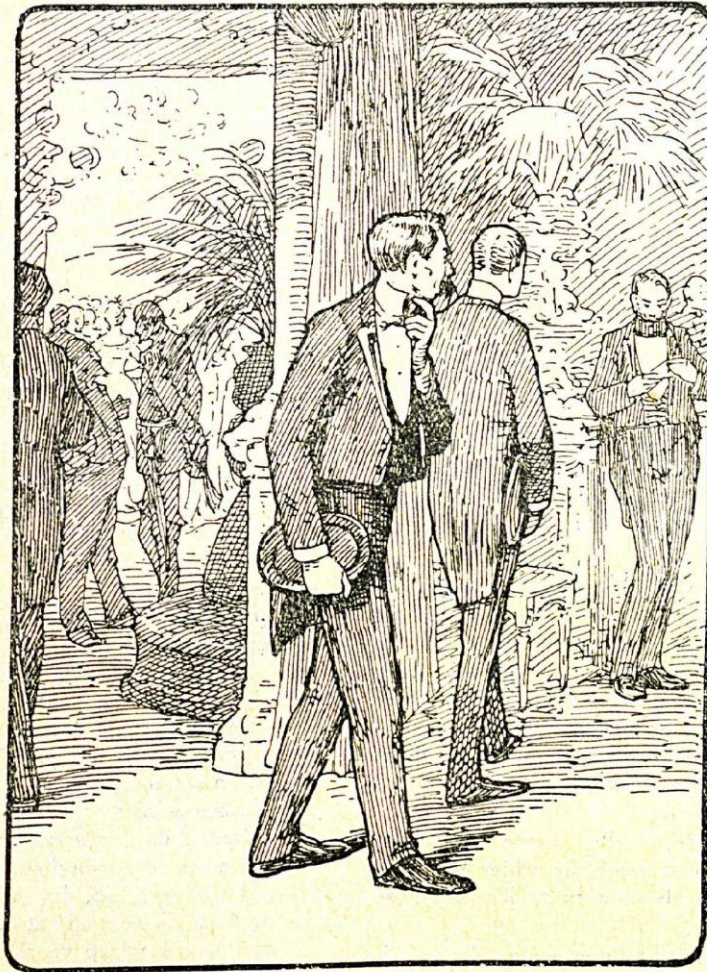
Daar ging de brief als volgt voort:

« We hebben dan veel te lijden gehad.

» Gebrek aan voedsel en drank hadden we gedurende de lange reis.

» Zoolang we in den trein waren, was het leven nog dragelijk.

» Wel bevonden we ons met een twintigtal mannen en ook een paar vrouwen, in een wagen die hoogst aan vijftien menschen een behoorlijk onderkomen zou kunnen verschaft hebben, maar de soldaten lieten ons met vrede, en dat is wel het bijzonderste als men tus-

Plots bleef Daks staan (Blz. 407).

— De eer is niet groot... Ja, ik ben het... Zeg me nu eens wat ge hier doen komt, want mijne oogenblikken zijn geteld. Iederen stond kan de politie hier binnenvallen, en dan zou ik u niet meer van dienst kunnen zijn... Ge kent de historie van het zwaard, dat boven Damoscles zaliger zijn schedel bengelde, aan een zijden draadje... Welnu, boven mijn verstand zweeft een strop...

De Rus scheen gespraakzaam als een echte Parijzenaar.

En hij sprak ook fransch als een bewoner van Frankrijks hoofdstad.

Daks haalde den brief van Knasj te voorschijn en reikte hem Poltawsky over.

Deze bekeek even het opschrift.

— Ha, van Knasj... Hebt ge hem gezien en met hem gesproken?

— Ja, een groote week geleden heb ik hem te Londen bezocht.

— En hoe stelt het de oude deugniet?...

Daks keek, met verbazing op het gelaat, den Rus aan.

— Och, vergeef me de uitdrukking... We zijn boezemvrienden, Knasj en ik, en ik noem hem steeds ouden deugniet omdat hij tot den Russischen adel behoort en daar niets dan deugnieten te vinden zijn!... Heeft hij niet te veel geleden ginder in Siberië?... Is hij goed te been?

— Voor zooveel ik heb kunnen zien, was hij wel te pas, Mijnheer Poltawsky.

— Des te beter... We hebben hem nog noodig... Wat zouden we zonder hem hier in dat nest kunnen verrichten...

— Hier komen, zeg ik u! (Blz. 415).

Sedert ik op mij genomen heb, den jongen graaf terug bij zijne moeder te brengen, is er toch al wat gebeurd.

En hij begon al de feiten in zijnen geest op te sommen.

Zoo doemden in zijn brein beurtelings op:

De jacht op de twee jongens door geheel het Fransche rijk.

De oplichting te Mustafa, in den omtrek van Algiers, waar hij bijna den dood had gevonden in den Algeriaanschen tuin.

De verschillende voorvallen in Congo, waar hij tweemaal hardnekkig was opgetreden.

Zijn opstijging aan de Kaap, waar hij onder aan het vliegtuig was blijven hangen.

De avonturen op de Zuidpool.

Zijn vlucht met den steen op de «Shakespeare».

En daarbij kwamen al de kleine voorvallen, die deze reizen hadden meegebracht, in zijne herinnering terug op.

Dan de schipbreuk van de boot van den Brit en zijne lotgevallen op Corea.

Op dien korten tijd, die enkele jaren, had hij toch nog al wat af te doen gehad en was hij aan tal gevaren ontsnapt.

Nu lag er weer eene onbekende toekomst voor hem open, die misschien met nog meer avonturen gevuld was.

— We staan er voor en we moeten er door, zei hij, en erger dan vermoord worden of gevangen gezet voor 't leven is er toch niet te duchten.

De voorzitter nam het zwaard op en raakte met het staal even den hals van Dak's aan (Blz. 421).

— Daar zie, daar binnen zit een van de kostbare vogels.

Als ik de deur open en ik zeg hem:
Kom ik ga u in vrijheid stellen...

Dan breng ik hem buiten, langs eene zijdeur, hij zweemt over de gracht en ze zijn hun kostbaren vogel kwijt!

En toch maar van derde klas!
En de man deed een paar stappen verder.

— Ja, maar neen, zei Nakoff, zoo niet...
Zoo hebben we niet gewed!

— Hoe, gewed?

— Als ge denkt dat ge op die wijze mijne honderd roebels zult verdienen!

— Honderd roebels?

De cipier begreep er niets van.

— Zijt ge zoo dronken dat ge 't niet meer weet?

Als ge tot een dronkaard zegt, dat hij zoo diep in de flesch heeft gekeken, dat hij zich iets niet meer herinnert, dan is hij in zijne waardigheid getroffen en hij herinnert zich al wat ge maar wilt.

Zulks was ook het geval bij den gevangenebewaarder.

— Zeker... Ik ben niet dronken... Zeker, 'k weet het, want waarom zou ik het niet weten... Honderd roebels, ja, honderd roebels!.. Zeker!...

— Ja, honderd roebels, als ge mij bewijst dat de twee kostbare vogels er zijn.

— Dat zal ik.

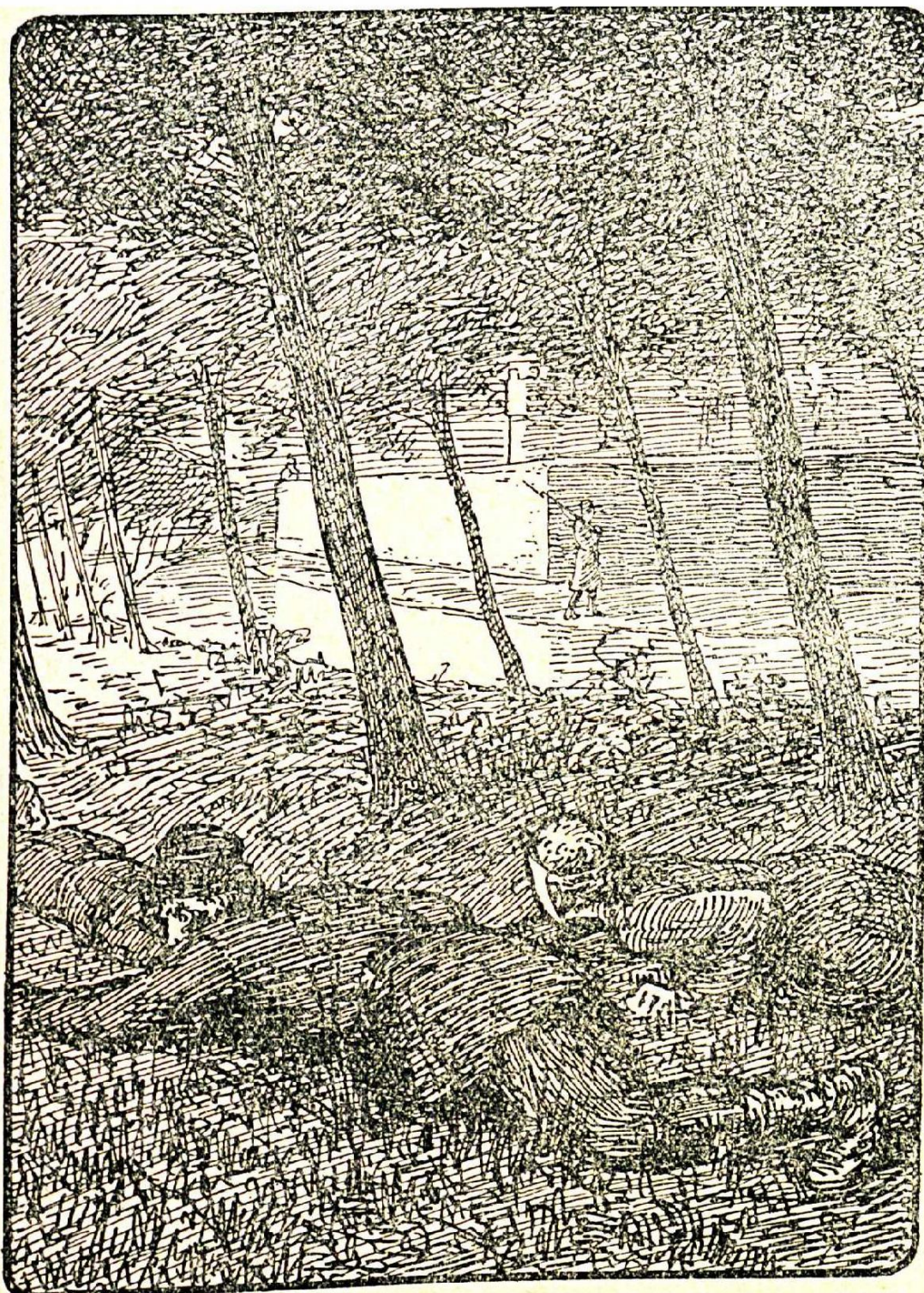
DE REIS ROND DE WERELD

N° 28

Pentekening bladzijde **433** / illustration page **433**

Aflevering **28** / fascicule **28**

<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2937>.

Zij kropen omzichtig voort (Blz. 438)

Pentekening bladzijde **441** / illustration page **441**
<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2938>.

Nakoff was ingelijks op hem toegesprongen (Blz. 447)

In den dag kon men in die streken nog geen levend wezen ontdekken, zoodat er zeker des nachts niet aan te denken viel er een gids aan te treffen...

Tot tegen den morgen draafden de paarden nog steeds in dezelfde richting, zonder iemand wist of ze op den rechten weg waren.

Daar bekommerden de vluchtelingen zich voor 't oogenblik weinig om.

Ze wisten dat ze zich meer en meer van het fort verwijderden en dat was het eenige verlangen hetwelk ze op dit oogenblik hadden.

Ze vroegen slechts een geluk : niet terug gevat te worden door de Russen.

Tegen den morgen, als het reeds begon licht te worden, zagen ze voor hen een soort dorp.

Het waren eenige woningen, die daar bij-

een stonden, tegen een soort heirbaan, die zich tot in het oneindige scheen uit te strekken, zoover liep ze in rechte lijn uit...

— Hier moeten we voorzichtig wezen, zei Nakoff...

Waar er menschen wonen, kunnen er verraders zijn.

In geen geval mogen we daar komen in den vroegen morgen, met doodvermoede paarden.

We zouden dan te veel de aandacht wekken en te talrijke uitleggingen moeten geven.

— Het best dat we doen kunnen, sprak Daks, is links afwijken, dan hoeven we de woningen niet te naderen en men ziet ons niet.

— Links?... Is dat onze weg?

DE REIS ROND DE WERELD

N° 29

Pentekening bladzijde 449 / illustration page 449
Aflevering 29 / fascicule 29

De gouverneur trad op Mol toe en deed hem met een hevigen stomp op den grond tuimelen. (Blz. 461).

Zoo kwamen ze in de soldatenstad en vóór het paleis van den mandarijn.

Zij traden er binnen.

— Verwittig den gouverneur, zei Nakoff tot den bediende, dat wij hem eene belangrijke mededeeling te doen hebben, betreffende den diefstal van het koffertje uit den tempel.

— De meester slaapt.

— Maak hem dan wakker!

De gele officier, want het was een officier der bezetting, die dezen dag de wacht had in het paleis en dan ook van dienst was in de vertrekken van den gouverneur, de gele officier dan keek den blanke verbaasd aan.

Uit welken hoek van de wereld kwam dien vent uit Kobdo opdagen?

Den gouverneur wakker maken?

Wie zou dat in heel het groote China durven bestaan, tenzij het ware om den mandarijn de gele zijden koord te brengen.

Als men een hoogen ambtenaar dat geschenk overhandigt, dan beteekent het dat hij in ongenade is gevallen en beleefd aanzocht wordt zich op te knoopen.

— Dat gaat niet, zei de officier.

— Wat moeten we dan doen?

— Wachten.

— Ieder oogenblik is voor ons goud waard.

— Zoo?... Ieder oogenblik dat de gouverneur rustig slaapt is voor hem diamant waard.

Nakoff dacht een oogenblik na.

— Ik begrijp u, zei hij eindelijk... Hetgeen we den gouverneur hebben mede te deelen, is voor ons van het allergrootste belang.

DE REIS ROND DE WERELD

Zij antwoordde met tranen in de stem.

De koeien geven veel melk en hare voortbrengsels vormen een belangrijk deel van het dagelijksche voedsel.

Kameelen worden overal geteeld.

Er is weinig nijverheid.

De vroegere tapijtweverijen te Herat gingen te niet, doordat de wevers in 1863 naar Birjand verhuisden.

Zijde wordt meestal voor eigen gebruik vervaardigd, er wordt vilt, stoffen uit wol, geiten- en kameelhaar gefabriceerd.

Bij gebrek aan bevaarbare rivieren, moet de handel zich met karavanen behelpen.

Afghanistan voert naar Indië voornamelijk uit : wol, paarden, zijden, vruchten, pelzen, verfstoffen; ingevoerd worden uit dit land : Katoenen, wollen en zijden stoffen,

suiker, thee, indigo, gouden en zilveren tressen, sjerpen en lederwaren.

Afghanistan bevat ijzer en lood en ook zwavel, er bestaat eene goudmijn, en door het gebergte worden in groote hoeveelheden steenkool en zout geleverd.

Er worden ook kostbare robijnen gevonden.

Het land wordt bestuurd door een Emir, die een alleenheerschend vorst is.

Kaboel, de stad waar onze helden verbleven, was bij de ouden bekend onder den naam van Ortospana of Kaboera, is de hoofdstad van Afghanistan, of liever van het belangrijkste gedeelte van dit land.

De stad ligt bijna 2000 meters boven de oppervlakte der zee, in eene driehoekige kloof,

— Hieruit, hond, ge hebt het geld niet verdiend. (Blz. 466)

Dat is de ware geschiedenis der drie zingende rozen...

De oude verteller boog en op een teeken van Pil Emir verwijderde hij zich, onder het handgeklap en de toejuichingen van de reizigers, die geen enkel woord van zijn verhaal hadden laten ontglippen.

— Eene mooie geschiedenis, zei Daks, maar ik ken er toch eene die ons nog meer zal boeien.

— We luisteren, sprak Pil.

— Neen, gij moet ze ons verhalen.

— Ik?... Ik ken er geene!

— Toch wel... Ik ben er zeker van dat ze ons allen veel belang zal inboezemen... Vertel ons eens hoe gij Batavia hebt verlaten, om

hier aan te landen en een groot vorst te worden.

— Vooreerst, zei Pil, moet ik u doen opmerken, dat ik geen vorst ben, maar wel de nederige ambtenaar van den Emir, die zijn paleis en zijne dienaren voor één dag aan mij heeft overgelaten, om mijne vrienden op koninklijke wijze te ontvangen.

En wat mijne lotgevallen betreft, sinds ik het Chineesch hotel verlaten heb, deze zullen u doodgewoon toeschijnen.

— We luisteren, zei Daks op zijne beurt.

— Ik was eerst van plan te Batavia te blijven en met het geld, dat Mol mij zoo grootmoedig had ter hand gesteld, handel te drijven en te trachten op die wijze aan den kost te komen.

Zoo debuteerde de scheikundige Dr Pil, op het tooneel (Blz. 507).

Het is eene zeer oude stad, die door de eeuwen heen dikwerf werd belegerd, ingenomen en verwoest, doch telkens uit haar puin weer oprees.

Zij is in Oosterschen trant heropgebouwd, sinds de laatste maal, in 1753, door Achmed Sjach, volgens een regelmatig plan en in de nabijheid van de plaats waar zich het vroegere Kandahar verhief.

Zij telt tal huizen van gebakken steen en is versterkt.

Een aarde wal, eene breede gracht en eene vesting omringen haar.

De belangrijkste gebouwen zijn een groote bazar in het midden van de stad en het praalgraf van voornoemden opbouwer van Kandahar, Achmed Sjach.

Zij ligt aan den grooten handelsweg tus-

schen Iran en Indië, en mag een zeer belangrijke nijverheid- en rijke handelstad genoemd worden.

De bijzonderste voortbrengselen bestaan uit vruchten, zijde en wijn.

In deze stad werden de reizigers, dank zij de brieven van aanbeveling, die Pil vanwege den vorst van Afghanistan had medege dragen en dank zij ook zijne betrekking aan het hof van den emir, door de overheden niet alleen met groote voorkomendheid ontvangen, maar tevens met diepen eerbied.

Slechts een paar dagen verbleven zij er, om de noodige rust te nemen, nieuwe rijdieren aan te koopen en er over te beraadslagen waarheen zij zouden gaan.

Verschillende wegen lagen voor hen open. Na de overheden en de gidsen rijp te heb-

Een klein mannetje met eene lantaren in de hand stond voor hem (blz. 493.)

Als ze het hadden uit den koker gekregen, bemerkten ze dat het beschreven was, maar Mol kon het niet lezen, daar het in eene vreemde taal gesteld was.

— Ik geloof dat het Engelsch is, zei hij, maar 't is zoo onduidelijk geschreven, dat ik er toch niet zeker van ben.

— Of het nu Engelsch, of Russisch of Top-Chineesch is, dat blijft hetzelfde, sprak de Rosse, van het oogenblik af dat ge er niet kunt uit wijs worden.

- Waar nu heen met dat blind paard?
- Daks moet er ons uit helpen.
- Hem in 't geheim brengen?
- Wat wilt ge anders doen? Als we hem niet aanspreken, blijft het voor ons een geheim.
- Ik zal hem gaan roepen.

Als Daks hen onder het afdak vervoegd had, bracht Mol hem in 't kort op de hoogte van al wat er gebeurd was in het theehuis en in de woning van wijlen John Nikkelbey.

En hij overhandigde hem het papier dat ze onder de tafel ontdekt hadden.

Met moeite kon Daks het onverzorgd geschrift ontcijferen, doch hij gelukte er in en las in het Engelsch nagenoeg het volgende :

« Ik weet niet of ooit andere menschenhanden buiten de mijne dit papier zullen aanraken.

Is dat wel het geval, dan wacht den lezer van dit stuk een onschatbare rijkdom.

Hij dient dan enkel den weg te volgen, die ik hieronder zoo goed mogelijk heb beschreven, en op den berg, in de hut van den kluizenaar, den ring der Sinth te vragen aan den

Pentekening bladzijde 529 / illustration page 529

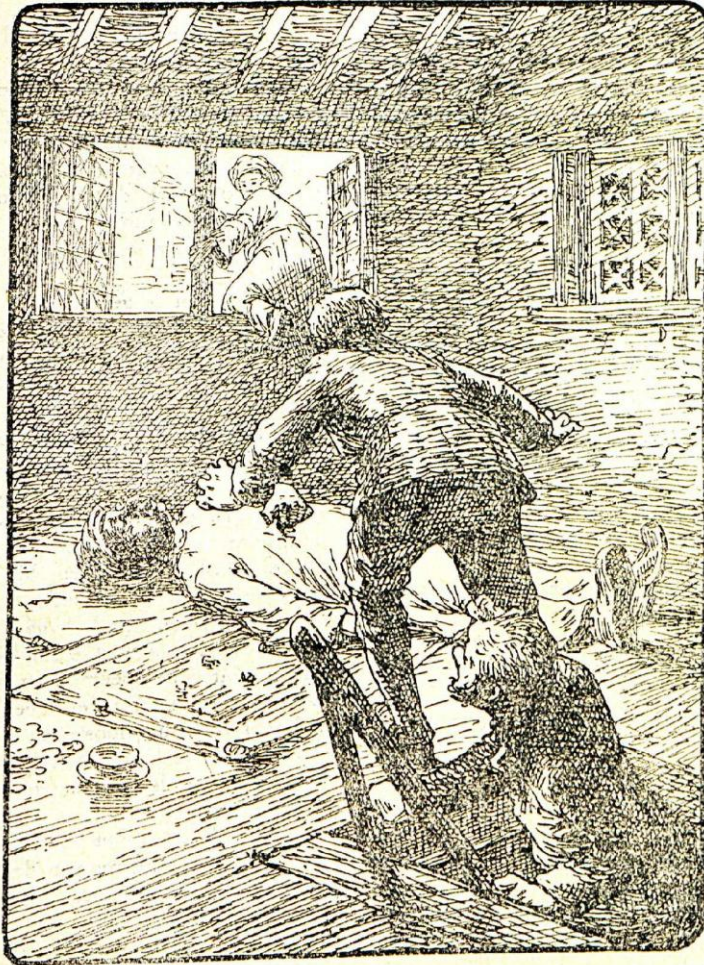
Aflevering 34 / fascicule 34

<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2942>.

Een dikke rook verspreidde zich in 't vertrek... (blz. 517.)

Pentekening bladzijde **537** / illustration page **537**
<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2943>

Hij liep naar het raam, opende het en sprong op de straat (Blz. 523).

Maar, ik zal u ook laten zien, dat ze in onze gedachten kunnen lezen, of beter onze gedachten ook kunnen verplaatsen, waar zij ze willen hebben, ons als het ware kunnen doen werken, zonder dat wij het weten, zonder dat wij van plaats veranderen!

Hij gaf een bevel en een bediende bracht een grooten zerk aan.

— Mag ik u verzoeken dien steen eens goed langs alle kanten te bezichtigen? vroeg de Rus.

Zulks werd oogenblikkelijk gedaan.

Daks en Mol, die zich met de taak hadden gelast, moesten bekennen dat het een doodgewonen steen gold.

— Gelieft er nu zelf eene laag zand over uit

te spreiden, dik genoeg om overal den steen te bedekken.

En als Daks dit gedaan had.

— Snijdt nu als 't u belieft zelf een stokje van een decimeter, ergens van eenen boom...

Ja, zoo is 't goed.

Leg nu dat stukje twijg op het zand van den steen.

Dat nu iemand van u een paar verzen denkt in zijn eigen taal...

Wie zal het doen?

— Gij zijt Nederlander?

— Ja.

— En overtuigd dat de fakir geen Nederlandsch verstaat of spreekt.

— Dat zou eene uitzondering wezen.

— En toch uwe dichters niet kent?

Pentekening bladzijde **545** / illustration page **545**

Aflevering **35** / fascicule **35**

<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2944>.

...of liever sprongen zij hunnen weg voort. (Blz. 533).

— Wij hebben eene schuld aan u en uwe makkers te betalen en we zullen die delgen.

— Ge gaat u nutteloos in gevaar stellen.

— En gijlie?

— Wij hebben niets anders te doen... U wacht men met ongeduld thuis; wij zijn aangewezen om zonder verpoozen tegen macht en gezag op te staan, en of we daar nu te Constantinopel mede bezig zijn of te Moskou, dat is juist hetzelfde.

— Heeft uw vaderland u dan niet noodig?

— Zeker, maar in 't voorbijgaan kunnen wij hier toch ook een handje uitsteken.

— Dan kunnen wij in 't voorbijgaan mede een handje uitsteken.

— Dring nu niet aan, beste heer Nakoff, om mij van mijn voornemen te doen veranderen.

Hoe gevaarlijk de onderneming ook is, ik doe er aan mede.

— We zullen Janneken en Victoire onmiddellijk met den trein laten vertrekken, en de makkers, die hen willen vergezellen, kunnen het doen.

Ik blijf echter hier, om u te helpen, al moest ik hier alleen wezen.

— Ik dank u, zei de Rus.

— Als ge niet anders wilt, kan ik u niet dwingen Constantinopel te verlaten.

En, rechtuit gesproken, we zullen dankbaar uwe medewerking aanvaarden, want we hebben talrijke armen noodig om ons plan uit te voeren.

Ik heb u dat niet willen zeggen, in 't begin, omdat ik u in geene moeilijkheden wilde brengen, nu ge reeds in Europa zijt en binnen

Pentekening bladzijde **561** / illustration page **561**

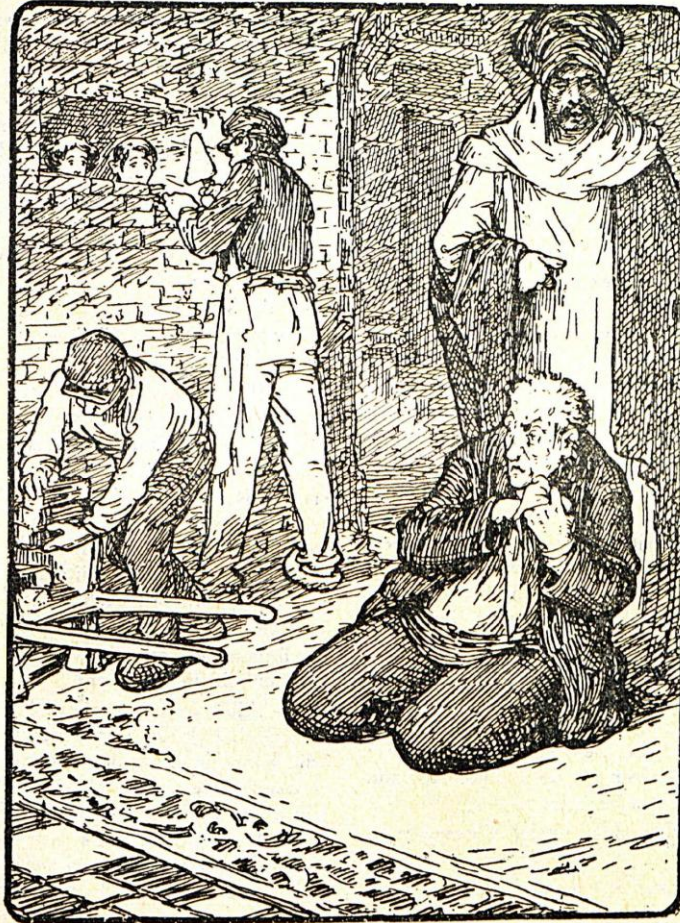
Aflevering **36** / fascicule **36**

<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2945>.

Drie mannen, kerels als reuzen stonden nu voor hem (Blz. 551).

Pentekening bladzijde **569** / illustration page **569**
<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2946>.

Hij bemerkte nog alleen het gelaat der twee ingemetselden (Blz. 557).

De grijsaard scheen als uit een droom te ontwaken.

Opschrikkend sprak hij:

— Men leide jonkvrouw Victoire naar hare vertrekken... Ik zal straks nog met u spreken... Dat is mij thans niet mogelijk.

Daks trad vooruit en deed een paar stappen naar den edelman.

— Ik wensch u te spreken, heer markgraaf, over zaken welke Victoire alleszins aanbelangen.

— Wie is die man? vroeg de grootvader, zich tot den Braziliaan wendende en zonder Daks een blik te gunnen.

— Hij heeft Victoire ontdekt.

— Spreek met hem... Ik wil er niets van hooren...

En met eene breede armbeweging stak hij de hand uit en wees met den vinger de deur aan:

— Gaat...

Het drietal verliet het vertrek...

In de gang sprak Daks:

— Als we dien ouden harteloozen deugniet een oor afsneden en de rest in de rivier wierpen, zou hij op zijn plaats geraken... Wat is me dat voor een klomp ijs!... Ik kan u geen geluk wenschen met zoo'n grootvader, Victoire!

Deze woorden werden in het vlaamsch gesproken, zoodat de Braziliaan er geen lettergreep van vatte en het meisje er al niet meer van verstond.

— En wat nu? vroeg Daks in het fransch.

Pentekening bladzijde 577 / illustration page 577

Aflevering 37 / fascicule 37

<http://archive.historischedrukkerij.be/items/show/2947>.

Daks verhaalde hem de geschiedenis van Victoire (Blz. 596).

— Ja, zei Daks, ik geloof dat hij ons zal kunnen helpen... Al zijne beschouwingen en « dingens » brengen geen aarde aan den dijk, dat staat vast, maar ik ben er overtuigd van dat hij beter dan wie ook in staat is, door de organisatie zijner agencie, het spoor van Victoire en haren geleider te ontdekken... Wij zullen er nooit toe geraken... Eens zoo ver, kunnen wij nog zien wat er ons te doen staat...

— Laat ons afwachten hetgeen de dikkop ons zal laten weten, sprak de Rosse... Wij kunnen er toch niets bij verliezen...

— Dan onze centen, meende Daks... We gaan er veel noodig hebben...

Ik durf er aan mevrouw de gravin geen meer vragen...

— Dan zal ik het wel doen, zei Janneken... Al moest het mijne gansche fortuin kosten, wij moeten weten waar Victoire zich bevindt... Ik wil er mijn leven voor offeren, als het zijn moet!

— Doe dat liefst niet, lachte de Rosse, want met een dood Janneken zou Victoire niets kunnen aanvangen!...

Des anderendaags werd door een bediende van de « Agence Queepère y Condaros » een brief gebracht die de man in handen van den heer Daks, detective, moest bestellen.

Vijf wassen zegels, waarin het wapen der agencie « de werelddol en de handen » geprent was, sloten het omslag.

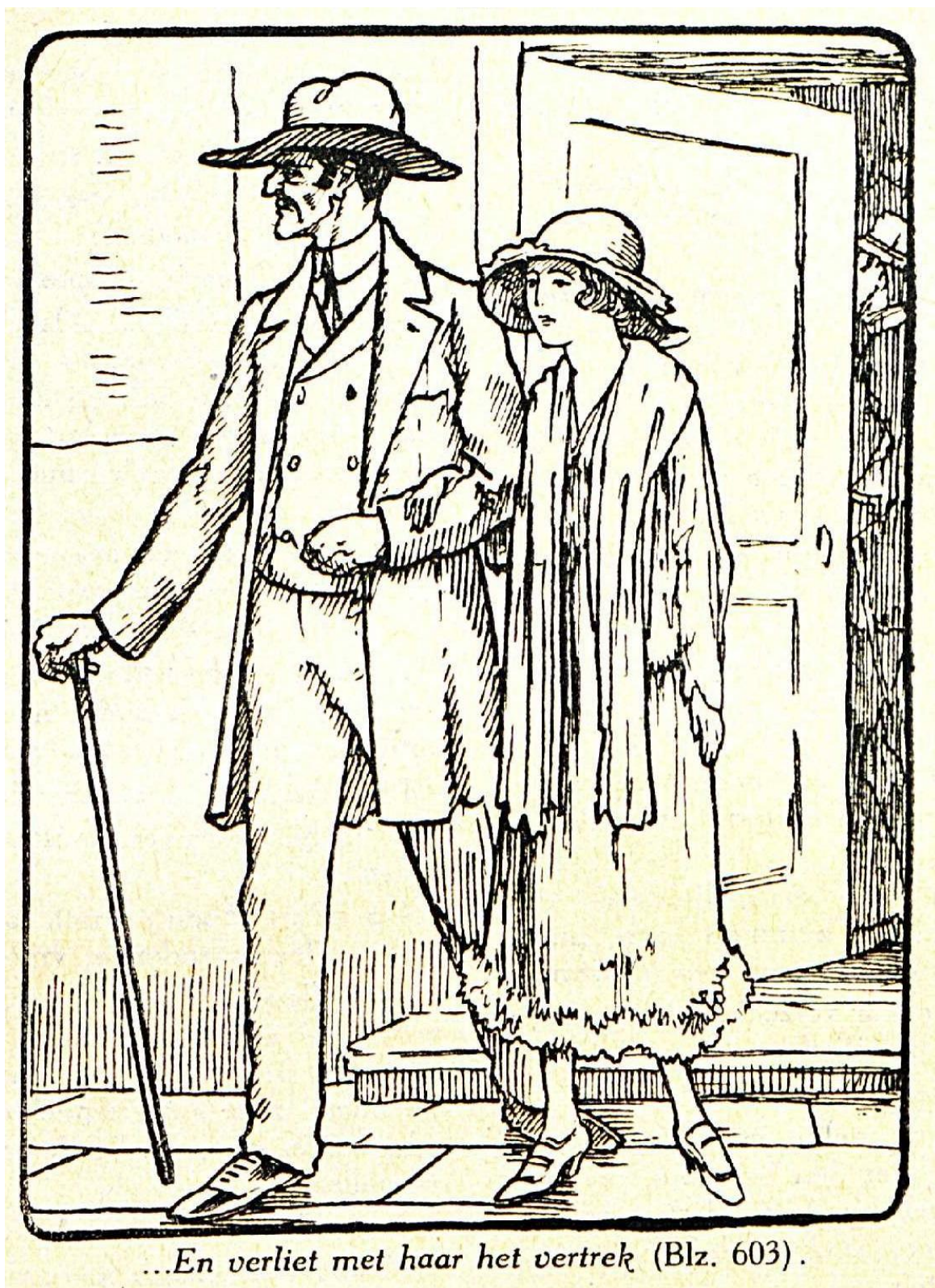
— Hier zijn de gewenschte inlichtingen, zei Daks toen hij den brief ontplooidde.

Naarmate hij het schrift las, betrok zijn ge-
laat.

— Luistert, vrienden, zei hij en las luidop:

« Weledele Heer Daks,

» In verband met ons onderhoud van gis-
» ter, heb ik de eer U met mijne groote spijt
» te laten weten dat de opzoekingen in Span-
» je en de naburige landen gedaan, zoo met
» het oog op spoorlijnen, zeehavens en hotels,

...En verliet met haar het vertrek (Blz. 603).

Zij wikkelden den koning in een zwarten doek. Blz. 617).

Deze jongelui bekreunden zich bitter weinig met den toestand waarin zij verkeerden, bekommerden zich hoegenaamd niet om hunne armoede, vonden het plezant op dien zolder, omdat ze de vlucht uit Frankrijk als een uitstapje naar Londen beschouwden en er ten stelligste van verzekerd waren dat na enkele weken, misschien een paar maanden de revolutie tot het verleden zou behooren en zij terug in Frankrijk het leven van vroeger zouden hervatten.

Hun ouders deelden deze vooruitzichten en als ze 's morgens, in een armzalig vertrek, bij elkander aan een karig maal door hun gastheer weder geroepen, heerschte er eene hoffelijke gezelligheid, werd er met dezelfde plichtplegingen uitgekapt, als zaten ze aan de ontbijttafel in het paleis van den koning...

Bange dagen braken echter in Frankrijk aan voor al wie tot den adel behoorde...

Degenen die hun heil niet in de vlucht had-

den kunnen vinden werden door het opgezweepte volk mishandeld en vermoord of gevangen genomen, door de revolutionnaire rechtbank ter dood veroordeeld en stierven op het schavot...

Ook de koning en zijne gemalin ondergingen hetzelfde lot en werden onder de guillotine onthoofd, terwijl de kroonprins in de gevangenis van den Temple wegens gebrek aan zorgen, of, zooals er ook door ooggetuigen is beweerd geworden, onder ruwe behandeling van zijn bewaker dood ging.

Hoe meer nieuws aan de uitgewekenen toekwam uit Parijs en de andere groote steden van Frankrijk, hoe meer zij de overtuiging opdeden dat, zooniet voor altijd dan toch voor langen tijd het rijk der edelen opgehouden had te bestaan.

Enkelen hoopten nog op een spoedig herstel der monarchie, en onder hen bevond zich

...toen een gelaat in het winket zichtbaar werd. (Blz. 584).

Het droeg langs beide zijden een groot schrift, en bij nader onderzoek bleek het een briefje te bevatten.

Het opschrift luidde :

« Voor den heer bevelhebber van het paleis, onder verzoek het Zijne Majesteit den vorst van Ostarie voor te lezen, als hij morgenvroeg terug bezit zal nemen van zijn koninklijke slaapstede.

Met onzen besten dank en de meeste hoogachting.

Lord Fitztrolay. »

De brief aan den koning luidde als volgt :

« Sire,

» Uwe Majesteit zal het ons waarschijnlijk zeer euvel opnemen, dat wij ons bemoeid hebben met de kroningsplechtigheden en vooral dat wij een ander persoon de rol van Uwe Majesteit hebben laten spelen.

» Eene misopvatting van ons werk leidt Uwe Majesteit er toe zich boos te toonen.

» Wij hebben gearbeid in het allerpersoonlijkst belang van Uwe Majesteit.

» De eerste indruk welke een vorst op zijn volk maakte blijft gedurende gansch zijne regering bestaan.

» Het was ons bekend dat Uwe Majesteit niet al te best met het gesproken woord weet om te gaan, en zulks zou een zeer nadeelige invloed op het volk hebben gehad.

» Daarom hebben wij voor een plaatsvervanger gezorgd, die van den spanader gesneden was en diensvolgens eene degelijke redevoering kon afsteken.

» Ieder, die de plechtigheden heeft bijgewoond, zal aan Uwe Majesteit verklaren dat de man meesterlijk heeft gesproken en de faam van Uwe Majesteit als redenaar voor altijd heeft gevestigd.

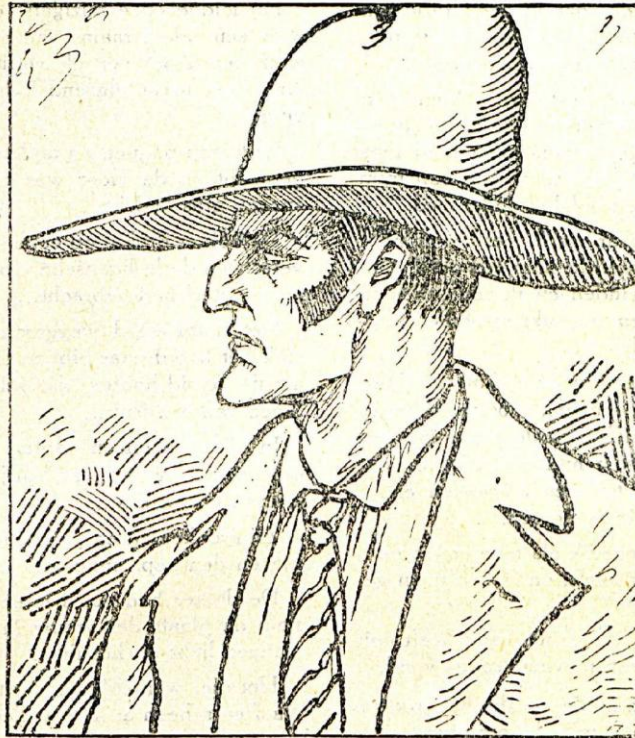
Een prop werd hem in den mond geduwen (Blz. 634).

In alle hoeken en kanten kwam er beweging en talrijke slangen kwamen te voorschijn (Blz. 690).

- Wie is de afgevaardigde van den meester Calchas? zoo vroeg hij.
- Ik ken zijn naam niet.
- Een Braziliaan?
- Ja.
- Wanneer kwam hij onder u?
- Niet lang geleden...
- Was hij alleen?
- Gij waart wellicht nog te Rio de Janeiro als de jonge vrouw, die onze aanvoerster moet worden naar de stad van den Zonnegod is vertrokken?...
- Inderdaad...
- Gij hebt haar geleide gezien.
- Zeker, en ik begrijp nu dat de Braziliaan, die met haar is medegegaan, de man is die namens den meester den stroom bewaakt...
- Zoo is het...
- Dan zal alles spoedig in het klare worden getrokken...

- Ik betwijfel zulks niet...
- De Tijgerkat kon met moeite zijne vrees verbergen...
- Dat ziet er niet aanlokkend uit, zoo dacht hij... Er bestaat slechts één stipje hoop, en dat is de lichtgelovigheid van den Braziliaan, die weet dat ik de vertrouweling van Calchas ben en daarom misschien geloof aan mijn bewering zal hechten...
- Maar zijn gelaat betrok...
- Neen, zoo redeneerde hij voort, neen, die hoop moet ik laten varen, want de man kent Queépère, heeft Daks gezien, en den jongen heer. Ik ben er stellig van overtuigd dat gansch onze onderneming naar de maan is. Als wij er allen onze huid niet bij inschieten, mogen wij van geluk spreken!...
- En hij vroeg den Indiaan niets meer.
- In eene kreek, waar een soort steiger van ontschorste boomstammen was aangelegd

Calchas de Real

Mijn teergeliefde vrouw werd krank en ik stelde met schrik en zielesmart vast dat haar jeugdig lichaam door de ergste kwaal die het menschdom teistert, door kanker was aangestast.

Ik wist, ik had als geleerde de overtuiging dat er geene genezing mogelijk was, maar de drenkeling in volle stormende zee denkt toch nog dat er een mirakel zal gebeuren, dat hij nog kans heeft gered te worden...

Dag en nacht hield ik mij met de zieke onledig, studeerde met koortsigen ijver met de hoop een geneesmiddel te ontdekken; ik ontbood uit Europa en zelfs uit Indië de beroemdste dokters, maar zooals ik het voorzien moest, omdat ik de onmacht der wetenschap tegenover deze monsterachtige kwaalkende, niets bracht baat...

Ik moest mijne echtgenoot in de hevigste pijnen zien verkwijnen, zonder haar te kunnen helpen, en dikwerf, als ik haar in dat onmenschelijk lijden zag, heb ik gereed gestaan om haar te dooden...

Waarom ik het niet gedaan heb?

Omdat ik een mensch ben en tegenover zulke toestanden, tegenover zulk bedrijf de mensch laf is.

Mijne vrouw stierf...

Er verliepen dagen, weken, maanden dat ik niet onder de menschen kwam, eenzaam in de grootste zielesmart mijn bestaan sleet...

Ik beging hierbij eene misdaad, want vele menschen, die in pijn en wanhoop beroep deden op mijne kunde, liet ik aan hun lot over... Ik had den moed niet aan het werk te gaan...

Nadat mijn verdriet een weinig was verdreven geworden en de gedachte aan zelfmoord, die mij lang geplaagd had, mij had verlaten, nam ik een besluit, dat mijn gansche levensloop zou wijzigen en mij de kracht zou geven in een onverpoosden arbeid troost en opbeuring te vinden.

Ik besloot mijn bestaan te wijden aan het opsporen van een geneesmiddel voor den kanker.

In den omtrek van Rio de Janeiro liet ik een

BIBLIOGRAFIE / BIBLIOGRAPHIE.

[c:lv:14277147]

De reis rond de wereld door twee Vlaamsche jongens

Auctor ; [ill.] Walravens, E. of G. ; [ill.] Van Offel, E.. - 2 ed. - Antwerpen : L.

Opdebeek [Uitgegeven door/bij], s.a.. - 764 p., ill.

Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience

793132 [C5-069 aa]

Magazijn-
Raadpleging ter
plaats

Gele omslag met
zwarte opdruk.

793133 [C5-069 aa]

Magazijn-
Raadpleging ter
plaats

Blauwe linnen
band met gouden
opdruk.

c:lv:1427269

1

Bookmark

<http://anet.be/record/opacehc/c:lv:14272691/N>

Publicatie

Titel Le tour du monde de deux enfants de Liège

Auteur [Auctor](#)

Uitgave Anvers : Librairie L. Opdebeek, 1911

Omvang 802 p. : ill.

Stad Antwerpen | Cultuur, Sport, Jeugd en Onderwijs | Musea en Erfgoed | **Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience**

(EHC) Hendrik Conscienceplein 4 | 2000 Antwerpen

www.consciencebibliotheek.be

z.d. ***De reis rond de wereld door twee***
[1910] ***Vlaamsche jongens*** / Nieuwe
onuitgegeven roman, door Auctor ;
Versierd met pentekeningen van Emiel
Walravens (feuilleton) ; Antwerpen, De
Vlaamsche boekhandel
(Willebrordusstraat, 57), 1724 blz.

Informatie uit

<http://schrijversgewijs.be/schrijvers/bruylants-jan-jr-auctor/>

INHOUDSTAFEL

Hoofdst.	Bladz.
I. De Ontvluchting	1
II. Het opgelichte kind	5
III. De wijde wereld in!	7
IV. Een nieuw leven	12
V. De nieuwe Sherlock Holmes	16
VI. John M. Steadily en zijn knecht	19
VII. Nogmaals te laat	23
VIII. De heer Daks en het toeval	26
IX. De « Zeemeeuw »	42
X. Kapitein Onion's misdaad	48
XI. In den storm	57
XII. Waar men den heer Daks weerziet	63
XIII. Een avontuur van Mol	70
XIV. Wat de Rosse ontdekt had	80
XV. Voor tien meters koperdraad!	68
XVI. De nieuwe sultan der Oeylamkoeroes	96
XVII. Het stond geschreven!	106
XVIII. Van een grondwet, een luchtschip en een oproer	116
XIX. Het doel van John M. Steadily	125
XX. Eene zonderlinge Engelsche	130
XXI. De toekomst van den Rosse	139
XXII. In het Boerenkamp	144
XXIII. Hoe Janneken een held werd	153
XXIV. Hoe het met den heer Daks gesteld was	158
XXV. Naar de Zuidpool	166
XXVI. De Zuidpool	180
XXVII. De ontdekking van de Zuidpool	188
XXVIII. De geschiedenis van Dr Emile Dorange	192
XXIX. Van Janneken en eene slang, Pil en een voorhistorischen dikhuid	202
XXX. Naar den Oceaan!	207
XXXI. Hoe Mol uit den dood ontwaakte en wat hij later vernam	218
XXXII. Peter Pil en de schat	235
XXXIII. Naar Auckland!	245
XXXIV. Waar de Rosse bewijst dat Mol niet gedroomd had	253
XXXV. Wat er te Bangkok gebeurde	263
XXXVI. De tijgerjacht en de millioenenjacht	269

Hoofdst.	Bladz.
XXXVII. Hoe de Rosse verloren geraakte	279
XXXVIII. Bij de Wurgers	288
XXXIX. De straatjongen en het straatmeisje	299
XL. Kearloff, de Nihilist	317
XLI. Een nieuwe Robinson Crusoe	333
XLII. Waarin we de andere overblijvenden van de «Shakespeare» wedervinden	350
XLIII. In handen van de Russen	366
XLIV. Te Londen!	377
XLV. Een kranige vrouw	380
XLVI. Bannelingen!	396
XLVII. Mislukt!	424
XLVIII. Vrij!	442
XLIX. Eene oude kennis	448
L. Van een deugniet van een Chinees	456
LI. Onder den invloed van het magnetisme	463
LII. Een avontuur te Kaskar	470
LIII. De lotgevallen van Pil	480
LIIII. Nog een avontuur van Mol, Daks en den Rosse	512
LIV. De Fakir	541
LV. Een nacht te Aden	549
LVI. Bij de Turken	558
LVII. De Roode Edelsteen	566
LVIII. Victoire en haar grootvader	573
LIX. Spoorloos verdwenen	580
LX. De Agence Queepère y Condaros	588
LXI. Terugggevonden en weer verloren	598
LXII. De geschiedenis van Queepère y Con- daros	607
LXIII. De eigenaar der «Hormigas» en de Tijgerkat	637
LXIV. De geschiedenis van den Roodhuid	646
LXV. Op weg naar het gebied van den Zon- negod	680
LXVI. De kluizenaar der Savannen	680
LXVII. Langs de pijp in de rotsen	693
LXVIII. Het woud in het water	699
LXIX. De stad van den grooten toovenaar	714
LXX. De Heerscheres	722
LXXI. De geschiedenis der Hormigas	728
LXXII. Oog voor oog, tand voor tand	740
LXXIII. Op weg naar het vaderland	742
LXXIV. De laatste hinderpaal	746
LXXV. Einde goed, alles goed	762

GOORDEN, Bernard ; « De afbeeldingen / Les illustrations van / de Edmond VAN OFFEL : 4) in / dans *De reis rond de wereld door twee Vlaamsche jongens* (1910) van / de **AUCTOR**, schuilnaam van / pseudonyme de **Jan BRUYLANTS Jr.** (1871-1928) » :

<http://www.idesetautres.be/upload/EDMOND%20VAN%20OFFEL%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2004%20REIS%20ROND%20WERELD%20TWEE%20VLAAMSCHE%20JONGENS%20AUCTOR%20BGOORDEN.pdf>

Meesterwerken van / chefs-d'oeuvre de
Emiel Walravens.

Tijl Uilenspiegel in Vlaanderen (1904) van Jan Bruylants * :

http://www.dbnl.org/tekst/bruy002tijl01_01/

De wonderlijke lotgevallen van Jan zonder Vrees (1910) van Constant de Kinder * :

http://www.dbnl.org/tekst/kind008wond01_01/colofon.php

http://www.dbnl.org/tekst/kind008wond01_01/kind008wond01_01.pdf

http://www.dbnl.org/arch/kind008wond02_01/pag/kind008wond02_01.pdf

Over / Au sujet de **Emiel Walravens.**

WYNANTS, Maurits ; “*Emiel Walravens, of de zoektocht naar een nagenoeg onbekend kunstenaar*”, in *Het Hof van Melijn* (driemaandelijks ledenblad van de vzw « De

vrienden van de School van Tervuren »), Tervuren, 13 (2000), nr. 2, bladzijden 18-27.

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **1**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Groeninghe** ** (1910) van / de Abraham **HANS** » :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2001%20GROENINGHE%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **1bis**) De afbeeldingen / de **portretten** in / Les illustrations / les **portraits** dans **Groeninghe** (1910) van / de Abraham **HANS** :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2001bis%20GROENINGHE%20PORTRETTE%20N%20PORTRAITS%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « Is het **portret** van Gwyde (Gwijde) van Dampierre van Emiel **WALRAVENS** (1879-1914), van Edmond **VAN OFFEL** (1871-1959) of van een vroegere kunstenaar ? ... / Le **portrait** de Gui (Guy) de Dampierre est-il d'Emiel **WALRAVENS**, d'Edmond **VAN OFFEL** ou d'un artiste antérieur ? » :

<http://www.idesetautres.be/upload/GWYDE%20GUILDE%20DAMPIERRE%20PORTRET%20PORTRAIT%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **1ter**) Andere afbeeldingen in / Autres illustrations dans **Groeninghe** (1910) van / de Abraham **HANS**. Sommige misschien van Edmond Van Offel, moeilijk te onderscheiden :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2001ter%20GROENINGHE%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **2**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Het nevelmanteltje** (1923 ?) van / de K. **BOUTER** (= Lode **OPDEBEEK**) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2002%20NEVELMANTELJTJE%20kBOUTER%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **3**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **De bokkenrijders in het land van Valkenberg** (1910) van / de Pieter **ECREVISSE** (1804-1879) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2003%20DE%20BOKKENRIJDERS%20IN%20HET%20LAND%20VAN%20VALKENBERG%20PIETER%20ECREVISSE%20BGOORDEN.pdf>

[NS%2003%20BOKKENRIJDERS%20LAND%20V
ALKENBERG%20PIETER%20ECREVISSE%20B
GOORDEN.pdf](http://www.dbnl.org/titels/titel.php?id=ecre001bokk02)

N.B. : in een heruitgave van 1979 dankzij Albert VAN HAGELAND, in de reeks “**Vlaamse volksboeken**”, zijn er andere afbeeldingen maar, op eerste zicht, geen van Emiel WALRAVENS. Gratis te downloaden via LINK

<http://www.dbnl.org/titels/titel.php?id=ecre001bokk02>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **4**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Het kraaiennest** (1912) **van** / de Jan Renier **SNIEDERS** (1812-1888) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2004%20KRAAIENNEST%20SNIEDERS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **5**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Maria van Brabant** (1903) **van** / de Hubert **MELIS** (1872-1949) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2005%20MARIA%20VAN%20BRABANT%20MELIS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **6**) De afbeeldingen in / Les

illustrations dans **Genoveva van Brabant** (1866 **en** 1918). Une œuvre traitée par 2 auteurs : Johana-Desideria **COURTMANS-BERCHMANS** (1811-1890) et Jan **VERRIEST**, pseudonyme que nous avons percé à jour, de Lode OPDEBEEK :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIENS%2006%20GENOVEVA%20VAN%20BRABANT%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **7**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **De laatste lotgevallen van Robert en Bertrand** (1905) **van** / de Jan **BRUYLANTS** (1871-1928) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIENS%2007%20ROBERT%20EN%20BERTRAND%20BRUYLANTS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **8**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **De dodenvelden van Siberië** (1890) **van** / de Victor von **FALK** (1861-1926) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIENS%2008%20DODENVELDEN%20SIBERIE%20VON%20FALK%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS**

(1879-1914) : **9**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Vlaamsch Bloed** (1906) van / de Lodewijk **VAN LAEKEN** (1869-1930) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2009%20VLAAMSCH%20BLOED%20LODEWIJK%20VAN%20LAEKEN%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS**

(1879-1914) : **10**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Leopold II** (uitgavedatum : vóór 1912) van / de Abraham **HANS** (1882-1939) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2010%20LEOPOLD%20II%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS**

(1879-1914) : **11**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Lange Wapper** (o. a. 1912) van / de Karel **ADRIAENSSENS** en van / de Abraham **HANS** (1882-1939) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2011%20LANGE%20WAPPER%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS**

(1879-1914) : **12**) De afbeeldingen in / Les

illustrations dans *De brandstichter* (1923) van / de Jan Renier **SNIEDERS** (1812-1888) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2012%20BRANDSTICHTER%20SNIEDERS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « Welke **pentekeningen** van Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) waren in Abraham **HANS**' *Antwerpen in zijn verleden* (1907) ? ... » :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%20ANTWERPEN%20IN%20ZIJN%20VERLEDEN%201%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **13**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *De Italiaansche vuurwerkmaker van* / de Abraham **HANS** (1882-1939) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2013%20ITALIAANSCH%20VUURWERKMAKER%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **14**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *Alva's standbeeld van* / de Abraham **HANS** (1882-1939) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2014%20ALVAs%20STANDBEELD%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **15**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Jeanne d’Arc** (1898) van / de Lodewijk **VAN LAEKEN** (1869-1930) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2015%20JEANNE%20ARC%20LODEWIJK%20VAN%20LAEKEN%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **16**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Vade-Mecum voor den Tooneelspeler – Liefhebber** (1910) van / de Lode **KRINKELS** (1858-1921).

In dit boek is er ook een verrassing, een « *publiciteit* » voor **HILPERIC EN FREDEGONDE** / Dans ce livre il y a aussi une surprise, une « *publicité* » pour **HILPERIC EN FREDEGONDE**

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2016%20VADE%20MECUM%20TONEELSPELER%20LIEFHEDBER%20KRINKELS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS**

(1879-1914) : **17**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *Hoe men burgemeester wordt* (1910) van / de Jan Renier **SNIEDERS** (1812-1888) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2017%20HOE%20MEN%20BURGEMEESTER%20WORDT%20SNIEDERS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS**

(1879-1914) : **18**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *Betje op zee* (1890 ?) van / de Pol **SELENS** (18??-19 ??) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2018%20BETJE%20OP%20ZEE%20SELENS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS**

(1879-1914) : **19**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *Nikolaas Zannekin* of *Cassel* (1913) van / de Abraham **HANS** (1882-1939) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2019%20NIKOLAAS%20ZANNEKIN%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **20**) De afbeeldingen in / Les

illustrations dans *De schuimlopers* (1910) van / de Jan Renier **SNIEDERS** (1812-1888) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIENS%2020%20SCHUIMLOPERS%20SNIEDERS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **21**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *Jan onversaagd* (1908) van / de Karel **ADRIAENSSENS** (18??-19??) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIENS%2021%20JAN%20ONVERSAAGD%20ADRIAENSSENS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **22**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *De Judas van Tyrol* (19 ??) van / de David **VLEMINCKX** (18 ??-19 ??) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIENS%2022%20JUDAS%20VAN%20TYROL%20VLEMINCKX%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **23**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *Bertrand, de zwarte jager of Gemeente* (1944) van / de Constant **DE KINDER** (1863-1943) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2023%20BERTRAND%20ZWARTE%20JAGER%20GEMEENTE%20DE%20KINDER%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) / **24**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **De meesterknecht** (1855) van / de Jan Renier **SNIEDERS** (1812-1888) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2024%20MEESTERKNECHT%20SNIEDERS%20BGOORDEN.pdf>

VAN GASSE, Freddy ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **25**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Voor de jeugd / Gemengde vertellingen 2** (1904) van / de Constant **DE KINDER** (1863-1943) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2025%20VOOR%20DE%20JEUGD%20GEMENGDE%20VERTELLINGEN%202%20DE%20KINDER%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **26**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Sneeuwitje** (1929) van / de K. **BOUTER** (= Lode OPDEBEEK) + **De**

paradijsvogeltjes (1931) van / de Karel **ADRIAENSSENS** :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2026%20SNEEUWWITJE%20kBOUTER%20PARADIJSVOGELTJES%20ADRIAENSSENS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **27**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Antwerpen na de overgave** (1908 ?) van / de Abraham **HANS** (1882-1939) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2027%20ANTWERPEN%20NA%20DE%20OVERGAVE%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **28**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **De wonderdokter** (1884) van / de Jan Renier **SNIEDERS** (1812-1888) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2028%20WONDERDOKTER%20SNIEDERS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **29**) De afbeeldingen in / Les

illustrations dans *Maarten Van Rossum van* / de Abraham **HANS** (1882-1939) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2029%20MAARTEN%20VAN%20ROSSUM%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **30**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *Vaderland* (19 ??) van / de Lodewijk **VAN LAEKEN** (1869-1930) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2030%20VADERLAND%20LODEWIJK%20VAN%20LAEKEN%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **31**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *(Fernand) de zeerover* (1845) van / de Pieter Frans **VAN KERCKHOVEN** (1818-1857) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2031%20ZEEROVER%20VAN%20KERCKHOVEN%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **32**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *Amanda / uit het leven der*

zinneloozen (18??) **van** / de Jan Renier **SNIEDERS** (1812-1888) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2032%20AMANDA%20SNIEDERS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **33**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Generaal De Wet, held van Zuid Afrika** (1907) **van** / de Rik **VAN FIENEN** (1869-1930) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2033%20GENERAAL%20DE%20WET%20HELD%20ZUID%20AFRIKA%20RIK%20VAN%20FIENEN%20BGOORDEN.pdf>

+ L(od). OPDEBEEK (traduction de Firmin Blondeel); **P. Krüger intime, sa vie, son oeuvre** ; Bruxelles, Imprimerie Nationale; s. d. (189 ?), 17 pages (e. a. 14 gravures) :

<http://ir2.sun.ac.za/bitstream/handle/10019.2/2700/leyds-60-8181.pdf?sequence=1>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **34**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Abel Pollet** (1909) **van** / de Constant **JARDINIER**, schuilnaam van / pseudonyme d'**Abraham HANS** » :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2034%20ABEL%20POLLET%20CONSTANT%20JARDINIER%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **35**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **James Watt** (1925 ?) **van** / de Jan **VERBEKE**, schuilnaam van / pseudonyme d'**Abraham HANS** :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2035%20JAMES%20WATT%20JAN%20VERBEKE%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « *Des illustrations dans 3 livres d'Abraham HANS : **A travers la Belgique (Op reis door België), Kerlingaland et Schelde vrij*** » :

<http://www.idesetautres.be/upload/ILLUSTRATIONS%20dans%20KERLINGALAND%20%20A%20TRAVERS%20LA%20BELGIQUE%20et%20SCHELDE%20VRIJ%20de%20Abraham%20HANS.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « *Hoe Lode OPDEBEEK (1869-1930) boeken liet illustreren die hij uitgaf **1** / Comment Lode OPDEBEEK (1869-1930) faisait illustrer des livres qu'il éditait **1** : Terugkomende pentekeningen van Emiel WALRAVENS (1879-1914) in 5 vergeleken boeken / Illustrations récurrentes d'Emiel WALRAVENS (1879-1914)*

dans 5 livres (***De Bruid van Jan van Breydel, Groeninghe, Geneveva van Brabant / Geneviève de Brabant, La vie de Marie Stuart, Kerlingaland***) :

<http://www.idesetautres.be/upload/AFBEELDINGE%20EMIEL%20WALRAVENS%20BRUID%20JAN%20BREYDEL%20VERGELEKEN%20MET%20NHOUD%204%20ANDERE%20BOEKEN%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « Wie heeft de handtekening van Emiel **WALRAVENS** doen verdwijnen en waarom ? **1** / Qui a fait disparaître la signature d'Emiel **WALRAVENS** et pourquoi ? **1** (De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : Een afbeelding in / Une illustration dans ***Histoire de Jeanne d'Arc*** (1904) & ***Geneveva van Brabant*** (1918). »

Als U de afbeeldingen wilt vergelijken / Si vous souhaitez comparer les illustrations :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20VERDWDENEN%20HANDTEKENING%20SIGNATURE%20DISPARUE%201%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « *B. H. HANS est-il le même illustrateur que **E. HANS** *** ? ... / Is B. H. HANS dezelfde illustrator als **E. HANS** ? ... » (Prachtige pentekeningen o. a. van windmolens / De superbes illustrations, e. a. de moulins à vent) :*

<http://www.idesetautres.be/upload/BH%20HANS%20EHANS%20ILLUSTRATIONS%20AFBEELDINGEN%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

Bernard **GOORDEN** ; « *B. H. HANS *** est-il le même illustrateur que E. HANS ? ... (2) / Is B. H. HANS dezelfde illustrator als E. HANS ? ... (2) »* (Illustration / pentekening “Aan het Begijnhof” in **De zingende toren** van Abraham **HANS**.) :

<http://www.idesetautres.be/upload/BH%20HANS%20EHANS%202%20ILLUSTRATIONS%20AFBEELDINGEN%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

Bernard **GOORDEN** ; « *Is B. H. HANS dezelfde illustrator als E. HANS ? ... (3) / B. H. HANS est-il le même illustrateur que E. HANS ? ... (3) »* :

<http://www.idesetautres.be/upload/BH%20HANS%20EHANS%203%20ILLUSTRATIONS%20AFBEELDINGEN%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

Enkele werken van Abraham HANS met pentekeningen o. a. van Emiel Walravens / Quelques oeuvres d'Abraham HANS avec des illustrations, e. a., d'Emiel Walravens.

Abraham **HANS** ; **De Schelde vrij !** (verhalen van de Schelde) ; Antwerpen, Lodewijk Opdebeek ; 1910, 200 pages.

INHOUDSOPGAVE

van Abraham **HANS**' **De Schelde vrij !**
(verhalen van de Schelde ; 1910)

+ **register afbeeldingen**

met **INTERNET links** naar de **26** hoofdstukken die **GRATIS** te downloaden zijn.

<http://www.idesetautres.be/upload/SCHELDE%20VRIJ%20ABRAHAM%20HANS%20INHOUDSOPGAVE%20TABLE%20MATIERES%20HOOFDSTUKKEN%20CHAPITRES%2001-26%20REGISTER%20INDEX%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%20BGOORDEN.pdf>

Abraham **HANS** ; *Kerlingaland* (Geschiedenis, legenden, zeden en gewoonten der kustbewoners); Antwerpen, Lodewijk Opdebeek ; 1912, 267 pages.

INHOUDSOPGAVE

Van Abraham **HANS**' *Kerlingaland*

+ **register afbeeldingen**

met **INTERNET links** naar de **22** hoofdstukken die **GRATIS** te downloaden zijn.

<http://www.idesetautres.be/upload/KERLINGALAND%20ABRAHAM%20HANS%20INHOUDSOPGAVE%20TABLE%20MATIERES%20HOOFDSTUKKEN%20CHAPITRES%2001-25%20REGISTER%20INDEX%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%20BGOORDEN.pdf>

Abraham **HANS** ; *A travers la Belgique* ; Anvers, Lode Opdebeek ; s. d. : 1911 ? ; 3 tomes en 1 volume : 95 + 102 + 151 pages (titre originel : *Op reis door België*).

TABLE DES MATIERES de *A travers la Belgique* d'Abraham **HANS** + **index des**

illustrations avec liens **INTERNET** vers les **60** chapitres, qui peuvent être téléchargés

GRATUITEMENT :

<http://www.idesetautres.be/upload/A%20TRAVERS%20LA%20BELGIQUE%201-3%20ABRAHAM%20HANS%20TABLE%20MATIERES%20INDEX%20ILLUSTRATIONS%20AVEC%20LIENS%20INTERNET%20BGOORDEN.pdf>

Tous les titres d'**Arts et métiers** par A. **DUMOULIN** sont également accessibles et, eux aussi, téléchargeables **gratuitement** sur www.idesetautres.be, en l'occurrence :

« **Le diamant** » :

<http://www.idesetautres.be/upload/DIAMANT%20DUMOULIN%20ABRAHAM%20HANS%201926.pdf>

« **Le fer** » :

<http://www.idesetautres.be/upload/FER%20DUMOULIN%20ABRAHAM%20HANS%201926.pdf>

« **Le lin** » :

<http://www.idesetautres.be/upload/LIN%20DUMOULIN%201926%20ABRAHAM%20HANS.pdf>

« **Le pain** » :

<http://www.idesetautres.be/upload/PAIN%20DUMOULIN%201926%20ABRAHAM%20HANS.pdf>

« **La pierre** » :

<http://www.idesetautres.be/upload/PIERRE%20DUMOULIN%201926%20ABRAHAM%20HANS.pdf>

« **Le sel** » :

<http://www.idesetautres.be/upload/SEL%20DUMOULIN%201926%20ABRAHAM%20HANS.pdf>

ADDENDUM.

Emiel Walravens c/o Historische drukkerij Turnhout :
http://archive.historischedrukkerij.be/search?query=Emiel+Walravens&query_type=keyword&record_types%5B0%5D=Item&record_types%5B1%5D=File&record_types%5B2%5D=Collection&submit_search=Search&page=1

o. a. **Groeninghe** (1910) **

Prachtig werk !

Joseph COOSEMANS (1828-1904), schilder van de School van Tervuren.
Auteurs : Herman DE VILDER - Maurits WYNANTS
144 blz, talrijke foto's in kleur en zwart-wit. Tervuren, 1993.

http://home.scarlet.be/herman.devilder/nl/andere_publi.htm ***

- **Joseph Coosemans (1828-1907). Schilder van de School van Tervuren : € 7,50**
Verpakking (gewatteerde omslag): +
verzending € 7,50 **Totaal: € 15,00**
Variante: Verpakking (gewatteerde omslag): +
verzending Bpost Secur € 11,00 **Totaal: € 18.50**

Ander boek : "De School van Tervuren"

19de-Eeuwse landschapschilderkunst
in en rond het Zoniënwoud

Ce livre a également paru en français sous le titre "l'Ecole de Tervueren"

- **De School van Tervuren in de Bedding van de Tijd : € 60.00**
Verpakking (kartonnen verzenddoos) +
verzending Bpost Secur € 12,00
Totaal: € 72,00

Dit boek is de vernieuwde uitgave van
'De School van Tervuren'

Beide boeken samen verzenden :

€ 7,50 + € 60,00 + € 12,00 **Totaal:** € 79,50

Deze uitgaven kunnen u toegestuurd worden na
ontvangst van betaling op
rekening nr. **BE48 7344 2612 2827**
van Vrienden van de School van Tervuren

jan.van.eeckhoudt@telenet.be

Inhoud :

De studie van de Europese kunstenaarskolonies zit in de lift. Dat is het minste wat men kan zeggen als men merkt welke inspanningen er tegenwoordig geleverd worden om in woord en beeld, d.w.z. in uitgaven en in allerhande tentoonstellingen, de kunstwerken uit deze artistieke oorden te duiden en te leren kennen.

Één van de oudste en belangrijkste kunstdorpen is ongetwijfeld Tervuren, waar een vrij grote groep landschapschilders bekendheid verwierf onder de naam "School van Tervuren".

Deze zogenaamde "School" onstond in het midden van de jaren zestig van de 19de eeuw en was ongetwijfeld schatplichtig aan de Franse "École de Barbizon".

De kunsthistorici zijn het erover eens dat de Tervuurse Schilderschool aan de basis ligt van een vernieuwde landschapschilderkunst in België en dat ze bovendien haar invloed heeft laten gelden tot in het buitenland. Kunstschilders als Boulenger, Coosemans, Huberti, Asselbergs, Montigny, ... beoefenden een zeer realistisch pleinairisme en kregen te Tervuren en omgeving al snel navolging, o.a. met Vogels, Degreef, Verheyden, Frank, ... (meestal de tweede generatie genoemd) en met Jacques, Leduc, Maclot en nog een paar anderen, veelal leerlingen van Coosemans, die tot omstreeks 1910 te Tervuren schilderden.

Tot hiertoe bestonden over de "School van Tervuren" slechts enkele verspreide geschriften. De beide auteurs hebben voor dit kunstboek geput uit die geschriften, maar hebben vooral na jarenlange studie heel wat nieuwe gegevens en interessante verbanden kunnen samenbrengen.

De kunstkring v.z.w. De Vrienden van de School van Tervuren, ontstaan in 1987, slaagde er intussen in om de kunstenaars uit de Tervuurse School meer en meer opnieuw in de belangstelling te brengen, o.a. door het inrichten van enkele tientallen tentoonstellingen.

Bij haar oprichting poneerde deze vereniging als één van haar belangrijkste doelstellingen de uitgave van een boek gewijd aan deze waardevolle schilderskolonie. De auteurs hopen dat met deze publicatie deze doelstelling ten volle gerealiseerd wordt.

In het boek **Joseph Coosemans (1828-1907). Schilder van de School van Tervuren** wordt o.a. gezegd : “*Er werden ons nog een aantal namen gesignaleerd van kunstenaars waarop Coosemans enige invloed zou gehad hebben (...) : Emiel WALRAEVENS*” (bladzijde 75)

We vinden inderdaad elementen van de Natuur terug want “de voorkeur van Walravens ging vooral naar het landschap (...)”/ Nous retrouvons effectivement des éléments de la Nature car “la préférence de Walravens allait surtout au paysage” (Maurits **WYNANTS**, “*Emiel Walravens, of de zoektocht naar een nagenoeg onbekend kunstenaar*”, op. cit., bladzijde 21)